

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A duzzogó Itália.

Budapest, február 2.

Az osztrák-magyar monarchia európai helyzete alighanem gyökeres változásnak néz elébe. Nem csupán azért, mert az annexió kérdése fölriasztotta a gyanakodásokat, amelyeknek következtetését e pillanatban még senki tisztán nem láthatja, hanem azért is — s talán főképpen ezért — mert a monarchia európai helyzetének sarokköve, a hármasszövetség, kimozdult a helyéről. Ez a szövetség kétségtelenül meg van papiroson, pontokba foglalva és illetékes aláírásokkal fölszerelve. De hogy a szövetségből folyó kötelezettségeket úgy is teljesítenék a valóságban, mint a hogy azt tervezték, erre talán még a Aehrenthal-kaliberű diplomaták sem mernek gondolni.

Az olvasó nem hall ujságot, ha megtudja, hogy Olaszország az, mely a hármasszövetséget romlással fenyegeti. Hiszen Crispi halála óta az olasz politika szinte leplezetlenül irányodott a francia érdekkör felé. Amióta pedig a „latin nővérek” között hivatalosan is létre jött a megegyezés, senki sem kételkedhetett többé abban, hogy a hármasszövetség többé nem az, ami volt, s ha Olaszország bele is egyezett a szövetség megújításába: ez a körülmény nem változtatott azon a valóságon,

hogy a hármasszövetség vesztett súlyából és etikai értékéből.

Ujabbban azonban oly tünetek merülnek föl, melyek nemcsak arra engednek következtetni, hogy ez a szövetség nem nyugszik többé a régi pillérekre, hanem egyenesen arra figyelmeztetnek, hogy a hármasszövetség két aláírója között — a osztrák-magyar monarchia és Olaszország között — igen komoly konfliktus van erjedőben.

Afriikai vereségei után a Balkánra vetette szemét Itália. Évekig keményen dolgozott, hogy megvesse itt a lábát. Ezt a célt látszott szolgálni az a szerelmi házasság is, melyet a mostani olasz király és Heléna montenegrói hercegnő kötött. Vajjon lesz-e az olasz munkának látszatja a Balkánon, még nagyon kétséges; de az is bizonyos, hogy Bosznia és Herzegovina annektálása erős csapás volt az olasz balkánpolitikára. Ez az annektálás nagy elkeseredést támasztott az olasz közvéleményben és a hivatalos körök, ugyyszólván, két kézzel fogták le ezt a közvéleményt, hogy tulságos hangosan meg ne nyilvánuljon.

Az elkeseredést csak fokozta az a viselkedés, melyet az osztrák sajtó tanúsított a szicíliai szerencsétlenség alkalmával. Akadtak osztrák lapok, melyek ujjongva mutattak rá, hogy ez a katasztrófa annyi Itáliára nézve, mint egy elvesztett háború és idő fog kelleni

ahhoz, hogy ezt a sebet begyógyítsa. Elképzelhető, hogy az olasz sajtó miképpen válaszolt erre az igazán kvalifikálhatatlan támadásra. A disputa csak azt eredményezte, hogy az olasz közönséget roppant ingerült állapotban érte az az idő, mikor az osztrák kormány döntött az olasz egyetemi fakultás dolgában.

Ez az olasz fakultás esztendőkké elelőtt Innsbruckban volt, de becsukták. Olaszországban ez akkor igen erős visszatetszést szült s csak az csillapította némileg a kedélyeket, hogy az olasz kormány ki tudta eszközölni az osztrák kormánytól, hogy a fakultást újból megnyitják, de nem Innsbruckban. Félhivatalos uton sejteni engedték, hogy Triesttre esett a választás — ami, természetesen, Olaszországban nagy meglepedést keltett. De mikor döntésre került a dolog, az osztrák kormány úgy határozott, hogy az olasz fakultást Bécsben állítatja föl, mert Triest, mint az irredentizmus fészke, nem alkalmas rá.

Le nem írható az a bosszúság és fölháborodás, mely e hír hallatára az olasz sajtót, közvéleményt, de még a hivatalos köröket is elfogta. Tittoni benyújtotta a lemondását, amelyet csak azért nem fogadtak el, mert a válságot nem akarták még inkább elmérgesíteni. Itália mai hangulatát — nemcsak a felelősség nélküli köröket, hanem az in-

Az énekesnő.

Írta: Dr. Falk Zsigmond.

— Tulajdonképen mit bámészkodunk? — szólalt meg elsőnek a barátom. — Ezek a szmokingos és frakkos urakhoz szokott hölgyecskék még majd vidéki pasasoknak vélnék egyszerű utcái ruházatunkkal és megmagyarázhatlan kíváncsiságunkkal. Cselekedjünk és aztán menjünk vagy maradjunk, de nem itt a művészek gyülekező asztalainál.

— Igazad van, már suttognak egymás közt és mutogatnak ránk. Tenni kell gyorsan és aztán átmegegyünk a másik terembe.

Épp mellettem haladt el Matyi, a fizető főpinczér. Gyorsan fogtam a barátom és a magam névjegyét, két koronát nyomtam a markába és megkértem, ez egyszer kivételesen — tekintettel a többi pinczér nagy elfoglaltságára — adja át meghívónkat Julietta Kristallowának.

Matyi ezt a mellékeresetet átengedte a felszolgáló pinczérének, de persze nekem, a huszonöt éves törzsvendégnek megtette sziveségből és két koronáért, hogy most ő vitte négy lépésre a névjegyeinket. A válasz igen kurta volt.

— A kisasszony már megüzente egy órával ezelőtt, hogy el van foglalva — hozta a hírt Matyi. — Most csak valami elintézni valója akadt a társnőivel, azután megy fel az elsőemeleti szeparékba, ahol két helyen várják.

Mert úgy tessék ám venni a dolgot, hogy az üzlet, üzlet. A szeparéban való mulatozásért kijár az énekesnőnek fejenként a férfaktól tíz-husz korona és amint megvan a pénz, mennek tovább a szomszédos szeparéba. Megiszszák a sok pezsgót, — esetleg észrevétlenül a földre öntik, avagy egy pohár viz ivása közben bent felejtik a pohárban, elköltenek rémdrága vacsorákat, elszívják a legfinomabb cigarettákat és azután — oh, ti hiszékeny férfiak, — hamarosan elsietnek, hátha akad még társaság, amelytől lehetne pénzt harácsolni. Erre aztán tényleg illik a „gyökerezés” szó, amelyet jó magyarsággal vureznizásnak mondunk. És ezt nevezik a hámból való kirugásnak, erre mondják másnap a kiüritett zsebeiket szemlélve a férfiak: elfogyott a pénzem mind, de legalább jól mulattam.

Az újabb kosár nagyon bántott, barátom azonban csak vonogatta a vállát és megnyugtatót, hogy volt idő, amikor nem volt ennyire fenhéjázó ez a hölgyecske és lesz még alkalmunk vele diskurálni, majd ha olesóbban adja. Atmentünk a szomszéd terembe, hol épp kezdődött a nagy lótas-futás. Az előadásnak vége volt és a távozó közönség a kávéházon átment, közülük sokan megtelepedvén a középső asztaloknál, amelyeknek tükrös pamlagjai leülésre esábitották. Ezt az időt 12—1-ig szaladó órának nevezi a lelkes üzletvezető figyelmes utbaigazításával működő, példásan fegyelmezett pinczergárda. A vendégek folyton-folyvást jönnek-mennek. Megiszszák egy pikoló feketét, egy teát avagy egy üveg sört és odább állnak. Megszámlál-

hatlan sokszor ürülnek és telnek meg az asztalok. Az orfeumlátogatók megtekintik a világ legszebb kávéházát a maga hatalmas boltíves oszlopaival, fogyasztanak valamit és szolidan mennek haza.

De ebből aztán nem is élhetne meg az előkelő, főúri kényelemmel berendezett vállalkozás. A belépődíjak és ezek a kis czehek alig a felét fedezik a költségeknek, hasonlatosan a lapokhoz, amelyeknél az előfizetők pénze schasem tartaná fenn a vállalatot, ha nem volnának hirdetések és pauszlék. Ezeket a mulatónál az italfogyasztás képviseli. Egy óra tájban bevonulnak a bálokról és zsurokról a zöldek, a fiatalok és a kaszinókból a szürkék, az öregek. A férfiak ez a két fajtája fogyasztja a drága pezsgőt és tartja a lelket a még drágább festett szépségekben. A fiatalok azért, mert nekik újdonság az ivás, amit otthon a mamuska és papuska eltiltának és ismeretlenek előttük a valódi női báj, mert kint az életben nem áll szóba velük senki komolyabban. Az öregek azért, mert már elfásultak, eltompultak a nemesebb dolgok iránt. A sok csalódás elsorvasztotta idegeiket és a pezsgő mámorító hatásában keresnek vigasztalást. A nőknél pedig már csak az excentricitást szeretik. Nem várnak tőlük semmit, nem vágyódnak velük egyedül maradni, csak ott a nagy gözgomolyagban, az emberi lehetet és a füst kavargásában tartásuk szóval őket addig, amíg elfáradnak és álom jön szemükre. Ezért pénzlik őket és boldogok, ha reggel három órakor hazatérve, az italtól elgyötört szervezetel kimerülten beledülhetnek ágyukba.

tézó körökét is — Luzzati képviselő fejezte ki akképen: „Az egész világgal békében vagyunk és csak éppen egyik szövetségesünk az, amelylyel a harc közömbös állunk.“

Ez a megállapítás nem a föllobbanó olasz vér szülöttje; igen higgadtan gondolkozók is borusnak látják a helyzetet, melynek javulása egyelőre nem is várható, miután a monarchia diplomáciaja minden szavával és mozdulatával azt árulja el, hogy Itália duzzogása őt nem érdekli és éppenséggel nem hajlandó valamit tenni, hogy a feszültség alább hagyjon.

Budapest, február 2.

Nagy horvát párt Boszniában. Ljubuskiben, mint nekünk Szerajevóból írják, új horvát párt alakult, melynek hivatalos neve: „Horvát Párt“ lesz. Boszniában Mandics szerajevói ügyvéd elnöke alatt létezik már egy horvát párt, mely azonban a Stadler érsekkel való ezirányú következtében egyre gyöngül. Valószínű, hogy az új horvát párt ebből a ezirányból kifolyólag alakult meg Mandics pártjának elleplásaként. Az új horvát párt programja a következő: 1. A párt neve: Horvát Párt. 2. A célja az, hogy az 1713-iki pragmatika szankció alapján a Habsburg dinasztia jogára alatt egyesítse az összes horvát tartományokat: Horvátországot, Szlavóniát, Dalmáciát, Boszniát, Hercegovinát, Isztriát és a Murakózt. 3. Hogy célját elérhesse, a párt vallás- és rangkülönbség nélkül felhívja Bosznia és Hercegovina összes horvátjait, hogy programjához csatlakozzanak. 4. A horvátok gazdasági és nemzeti érdekeinek védelme. 5. Alkotmányos uton küzd minden olyan kormány ellen, mely ezeket az érdekeket nem veszi kellőképpen figyelembe. 6. A horvát nemzeti érdekek oltalmazására a horvát párt minden kormánytól azt követeli, hogy erélyesen lépjen fel minden külső propaganda ellen, akár szerb, akár magyar, akár német oldalról jöjjön is az. 7. A vallásnak, az iskolának és a nyelvnek nem szabad más nemzeti jelleggel bírnia, ha az nem horvát. Ezekben a tartományokban nem szabad más írásmódot tűrni, mint a latinikát és éppen így a zászlóknak és címereknek is horvátoknak kell lenni. Minden eszközzel arra kell törekedni, hogy ezekből a tartományokból minden külső telepítési és kisajátítási agitáció kiküszöböltessék és követelni kell azt, hogy a hazai tőke gyümölcsöző munkához jusson, hogy a belső kereskedők, iparosok, földművesek és munkások helyzete javuljon és hogy a szisztematikus belső kolonizáció keresztülvitessék. A horvát párt sajtó-

Az utca felől szünet nélkül jönnek a férfiak, a kávéház másik oldalán pedig az épület belső részeiből a lányok özőlenek. Egy részük a sötétben, a szinpadai bejárat mellett elhelyezett kis korcsmában volt, a másik része már vendége valamely korábban hazatérő szeparé-társaságnak. Lassanként üresek lesznek a kávéház közepén elhelyezett asztalok és a közönség inkább beljebb vonul, a boltives hajtasok által képezett intim fülkébe. Egy ilyenbe mi is helyet foglaltunk a barátommal és innen intéztem merész kirohanást Julieta ellen. Amint távozni láttam a szeparék felé, eléje álltam, köszöntöttem és egész meleg hangon megszólítottam:

— Juliska, édes, hát nem ismer reám? Az elmúlt évek magát szebbé, kívánatosabbá tették. Nem hiszem, hogy én a felismerhetlenségig változtam volna.

Ő nagysága bájosan mosolygott, előbb oroszul, majd francziául valamit motyogott, hogy nem köthet most új ismeretséget, mert sietnie kell a szeparéba; nem reagált a multakra és végül udvarias fejbicezenéssel a faképnél hagyott.

Barátom nem mozdult a helyéről, ahonnan nyugodtan szemlélte az egész jelenetet. Mikor visszatértem hozzá, mosolyogva jegezte meg:

— Kár volt ezt a hölgyet annyira kitüntetni. Nyugodtan be kell várni, amíg észretér.

Teánk mellett csendesen szemléldtünk. Elly, Böske, Hilda, Relly, Rica, Betti, Mila, Gizi, Tilda, Luca és a többi angyalok munkába vették a férfiakat, ernyedetlen szorga-

organumai egyelőre a következők: a „Musliman-ka Svijest“, a „Radnicka Obrana“ és a „Sarajvoer Tagblatt“.

Wekerle bécsi utja.

— A helyzet nem változott. —

Budapest, február 2.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt hosszabb kihallgatáson volt a királynál. A mai feszült várakozásokkal telített időben, amikor mindenki fontos új alakulásokat vár, természetes, hogy ezt az audienciát is érdeklődés övezte. Azok azonban, akik változásokot vártak, csalódtak: a miniszterelnök audienciája a helyzet külső képén semmit sem változtatott. A bécsi ut külső képéhez tartozik, hogy Wekerle báró Aehrenthal közös külügyminisztert, báró Bienert osztrák miniszterelnököt és Jorkasch-Koch osztrák pénzügyminisztert is meglátogatta. A két utóbbi találkozás — hír szerint — a bankkérdés rendezése érdekében történt.

Wekerle Bécsben.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt hosszabb kihallgatáson volt a királynál. Félhivatalos jelentések szerint a magyar miniszterelnök az általános politikai helyzetről tett jelentést az uralkodónak.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a mai délelőttön meglátogatta báró Aehrenthal közös külügyminisztert is, majd báró Bienert osztrák miniszterelnökkel, később pedig Jorkasch-Koch osztrák pénzügyminiszterrel tanácskozott. A Bienert és Jorkasch-Koch osztrák miniszterekkel való tanácskozás a bankról szólt. A banktárgyalásokat, hír szerint, még ennek a hétnek a végén indítják meg évemben. Bécsi politikai körökben nem tudják még hivatalosan, hogy vajjon a magyar kormány a tárgyalásoknak már a kezdetén arra az álláspontra helyezkedik-e, hogy az Osztrák-Magyar Bank szabadalmmegújítását elutasítja és nyomban kérni fogja, hogy a kartelbank tervezete alapján történjen a tárgyalás. Nem hiszik, hogy a magyar kormány ilyen taktikát kövessen, sokkal inkább hiszik, hogy csak a tárgyalások folyamán fog e tervvel előállni és pedig olyképpen, hogy a bankalapszabályokban olyan módosítá-

lommal hozzáálltak az iváshoz. Köztük voltak az énekkar és a ballet másodrendű tagjai, a lányok zömét azonban az ugynevezett büfföhölgyek teszik. Nevüket attól a foglalkozástól kapták, amelylyel régenté elődeik bírtak. A történelem előtti ősidőkben ugyanis a mulatókban hasonló büffök voltak felállítva, mint most a színházak előcsarnokaiban. A mai büfföhölgyek bizony még ezt a kevés munkát sem végzik. Pinczerek hozzák a sok drága ételt és italt. Ők csak animálnak, biztatnak, hangulatot csinálnak és iparkodnak a fogyasztást növelni. A férfiaknak az áldozatkészség ellenében megengedik a diszkrét közeledést, a lábakkal és kezekkel való játszadozást és a nagyon bőkezűeknek kijut itt-ott egy csók.

Elnézegettük ezt a különös életet és sokáig nem szólunk semmit.

— Tudja Isten, — törte meg barátom a csendet, — nem ilyenek voltak a régi, jó idők. Elmulattunk mi ócsón, egy tizkrajczáros pikkoló fekete mellett jobban, mint ezek az uracsok a tizforintos pezsgőnél.

Őrültem a beszéd megindulásának és filozofálásra fogtam a dolgot.

— Milyen különös, — mondtam — a multnak szüntelen dicsőítése, a jövő iránt való bizalmatlanság és a jelennek állandó lekiécsinylése. Pedig az idők folyamatában minden korosztály megtalálja a maga örömeit és így nem az idők, hanem mi változunk. Épp a jelent kellene becsülnünk, mert ez többé nem tér vissza soha, bármennyire lógunk a multak emlékein és akárhogy nézünk a jövőbe.

(Folyt. köv.)

sokat fog ajánlani, amelyek lényegében a kartelbanknak felelnek meg. Nem tartják valószínűnek az ügy gyors elintézését, inkább azt hiszik, hogy a tanácskozások hosszabb ideig fognak elhúzódni.

A magyar miniszterelnök tegnapi tárgyalása báró Buriánnal a bojárak agrárbank dolgával függött össze. A magyar miniszterelnök ebben a kérdésben teljesen födi báró Buriánt, akit az osztrák pénzügyminisztérium vezetője a minap a Reichsrathban élesen megtámadott.

A közös külügyminisztériumban ma megbeszélés volt, amelyen báró Aehrenthal külügyminiszter, Wekerle és Bienert miniszterelnök, Burián közös pénzügyminiszter és Jorkasch-Koch, az osztrák pénzügyminiszter vettek részt. A megbeszélés tárgyát a külpolitika és a Törökországgal kötött egyezmény perfectuálása után fizetendő pénzbeli teljesítés kérdései képezték.

Bécsi lapvélemények.

Wekerle bécsi utjával kapcsolatban a „Neue Freie Presse“ közli a következőket:

Wekerle miniszterelnök bécsi utja a politikai helyzetben nem hozott döntést és nem változtatott az általános helyzeten. A kartelbankok állásponjtát, amelyre a magyar minisztertanács helyezkedett, az osztrák kormány épp oly határozottan visszautasítja most is, mint eddigé. A két miniszterelnök azonban abban a tekintetben egy véleményen van, hogy törekedni kell a banktárgyalásokat nyugodtan folytatni, nehogy előre nem látott esemény válságot idézzen elő, mielőtt a békés megfigyőzés útjából nem törekedtek minden akadályt elhárítani.

De volt a magyar miniszterelnök jelenlegi bécsi utjának már speciális célja is azon az általános célon kívül, hogy tisztázza a helyzetet: nevezetesen el akarta olvasolni azokat az elteréseket, amelyek a két kormány között a boszniai annexió kérdésének felfogásában felmerültek. A magyar annexió bizottság ülésén, amely valószínűleg még e héten lesz, Wekerle miniszterelnök indítatva fogja magát érezni arra, hogy az osztrák miniszterelnök ellen polemizáljon. Az ilyen polémia sok örvényt rejt magában, melyeket a miniszterelnökök személyes eszmecseréje után a legjobban lehet elkerülni. Ez volt kétségtelenül a motivuma annak a találkozásnak, amely Wekerle és Bienert miniszterelnökök között a külügyminiszternél végbement. Nyilvánvaló, hogy ezen a tanácskozáson báró Bienert miniszterelnök szövé tette Magyarország Bosznia iránt támasztott jogigényét, de ennek a vitás kérdésnek eldöntése a későbbi tárgyalásokra van fenntartva, amelyek e kérdésben lesznek. Ami báró Bienert miniszterelnök beszédének egynemely más pontját illeti, a magyar kormány valószínűleg arra a jól ismert álláspontra helyezkedik, hogy olyan interpretációk, amelyek nem magyar államférfiak magyar közjogi rendelkezéseinek tulajdonitának, azon rendelkezések tartalmára nem gyakorolhatnak befolyást.

Ami végül a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által alapított boszniai Agrár- és Járadek-bankot illeti, amelynek a közös pénzügyminiszter a kmet-megváltások finanszirozására monopóliumot adott, amit osztrák részről kifogásoltak, e részben a magyar kormánynak az az állásponjtja, hogy az osztrák részről emelt panaszok nem méltányosak és nem veszik figyelembe, hogy Boszniának három évtizedig tartó okkupációja alatt Boszniában osztrák tőkével különböző vállalatok alakultak, amelyek a monopóliumszerű jogok egész sorát igénybe vették, anélkül, hogy magyar részről ez ellen felszólalás történt volna. Ha tehát most Ausztria részéről ellenállással találkozunk az a kísérlet, hogy a magyar gazdasági tevékenység Boszniára kiterjesztessék, az a magyar kormány felfogása szerint annál kevésbé meglekelt, mert a kmetek megváltása legalább az első időben aligha fog valami haszonnal járni.

Wekerle miniszterelnök nyilván ezt, vagy ehhez hasonló állásponjtot képviselt a mai ta-

nácsokozáson, de ő is el volt telve attól a törekvéstől, hogy ezt a kérdést is békésen oldja meg. A magyar miniszterelnök mai kihallgatása ki zárólag jelentéstétel volt az általános politikai helyzetről s az audienciának egyedül informatív jellege volt.

A „Zeit“ a miniszterelnök bécsi látogatásával foglalkozva, a következőket írja: Az osztrák kormány a bankkérdésben folytatandó tanácskozásokat még ezen a héten okvetlenül megkezdik. A tárgyalások előreláthatólag azon elaboratum alapján indulnak meg, melyet a magyar kormány a kartelbank ügyében megindítandó tárgyalások alapjául szerkesztett meg. Wekerle Sándor miniszterelnök már meg is nyerte erre Kossuth kereskedelemügyi miniszter memorandumszerű jóváhagyását. Az osztrák kormány folytatandó tárgyalások befejeztéig döntés a bankkérdésben alig várható jól informált körökből azonban az a hír hallatszik, hogy a tárgyalásokat a lehető leggyorsabban fogják elintézni. Illetékes politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy mielőtt még a két kormány a bankkérdésben végleg döntött volna, a király elnöke alatt koronatanácsot fognak tartani.

Szterényi József államtitkár Szegeden.

Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 2.

Nagy ünnepi közönség jelenlétében ma avatták föl Szegeden a munkásbiztosító pénztár új székházát. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviseletében Szterényi József államtitkár jelent meg az ünnepségen és nagyhatalú beszéddel adta át az új székházat rendeltetésének. A felavató ünnep után Szterényi államtitkár több ipari iskolát látogatott meg és mindenütt behatóan érdeklődött az iskolák viszonyairól.

Az államtitkár utjáról az alábbiakban számolunk be:

Ma délelőtt 11 órakor avatták föl Szegeden a munkásbiztosító pénztár új székházát. A felavatás ünnepélyén Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviseletében Szterényi József államtitkár jelent meg, aki tegnap este 10 órakor utazott el Budapestről. Kíséretében voltak Mentik Ferenc dr., az állami munkásbiztosító hivatal másodelnöke, Téglássy István és Péterffy Lajos miniszteri tanácsosok, Diószeghy József miniszteri osztálytanácsos, Papp Géza osztálytanácsosbíró, Lessner Richárd miniszteri titkár, Thék Endre udvari tanácsos, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke, dr. Ángyán Béla, az állami munkásbiztosító hivatal orvosi tanácsának elnöke, dr. Sarbó Artur egyetemi magántanár, az orsz. munkásbiztosító hivatal orvosi tanácsának elnöke, Weym Manó egyetemi magántanár és dr. Friedrich Vilmos kir. tanácsos, egyetemi magántanár, az állami munkásbiztosító hivatal orvosi tanácsának tagjai, Sarkadi Ignác az országos munkásbiztosító pénztár igazgatója, Szemennyey Kornél az országos munkásbetegsegélyző és biztosító pénztár igazgatója, Farkas Elek az építőiparosok országos szövetségének titkára és Boross Soma fővárosi bizottsági tag, mint az ipartestületek országos szövetségének képviselője.

Az ünnepélyes fogadtatás reggel 9 órakor volt. Az államtitkár fogadására a pályaudvaron megjelentek: Kelemen Béla főispán, Lázár György polgármester, Becsey Károly orsz. képviselő, a Szegedi Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár tisztikara Pálffy elnök vezetésével, a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara képviseletében Szarvady Lajos, Rainer Károly a Szegedi Ipartestület elnöke, Somogyi Szilveszter rendőrkapitány, Felszeghy Ferenc szegedi üzletvezető, továbbá az orosházi kisiparfejlesztő bizottság küldöttsége Kellei Pál elnök vezetésével.

Lázár György polgármester, Szeged város közönsége nevében meleg szavakkal üdvözölte az államtitkárt, ki a múltban is tetteivel igazolta Szeged város iránti rokonszenvét.

Szterényi József államtitkár válaszában kiemelte, hogy több mint másfél évtized óta áll hivatalos érintkezésben Szeged városával és hogy ez alatt az idő alatt a rokonszenv és barátság számos megnyilatkozását tapasztalta a város hatósága és közönsége részéről. Ez a baráti viszony adott neki mindig fokozott erőt arra, hogy a város érdekében minden lehetőt megtegyen. Reméli, hogy az a nemzeti erő, mely Szeged város lakosságában és intézményeiben meg van, a jövőben is nagymértékben fogja előmozdítani a város gazdasági és kulturális továbbfejlesztését. A fogadtatásra nagyszámban megjelent közönség éljenzéssel fogadta az államtitkár válaszát.

Az államtitkár és kísérete ezután a Tiszaszállóba hajtatott, ahol tíz órakor tisztelegtek a küldöttségek. Az államtitkár ezután az új palotához hajtatott, ahol Pálffy Dániel fogadta és kérte, hogy avassa föl az új palotát.

Szterényi József államtitkár erre a fölszólításra a következő beszédet mondta:

Az új munkásbiztosítási törvény és a munkásbiztosítási intézmény a sötét múltból a fényes jelenbe vezet. A beteg munkás a sötét kamara szalmazsákjáról a modern kórházba jut, mert azelőtt, ha nyomorgott, ha beteg lett, ha a verejtékező munka közben az életét kockáztatta, nem volt, aki segítsen rajta, most pedig bejut az új modern gyógykezelés díszes hajlékába, ahol minden az ő szolgálatára áll. A munkásbiztosító törvény a nemzeti ipari munka biztosítása, mert enélkül a nemzeti termelést gyarapítani nem lehet. Ez egy nagy miniszter érdeme egy másik törvény, a balesetbiztosítási törvény életbeléptetésével együtt, a nemzet vezérének, Kossuth Ferencnek az érdeme, akinek üdvözlését hoztam le most a szegedi munkásbiztosítóknak. Minden munkásbiztosító palota az emberszeretnek és a jognak a háza, az a jog, amely szerint, ha a munkás életét kockáztatja a kereskedelemért és iparért, akkor az ipari és kereskedelmi tőkének kötelessége, hogy biztosítsa a munkás életét. A munkásbiztosítás a munkás legelemibb joga, mert a tőkének kell megvédenie a munkaerőt és természetesen, hogy ezért a tőkének nagyobb áldozatot kell viselnie, mint a munkásnak. A jog kizárja azt, hogy a hivatása közben megsebesült munkást magára hagyjuk és ha a munkaerőt a kór megtámadja, akkor ne juttathassuk gyógyításához. Nemcsak szociális alkotás, hanem nagy nemzeti feladat is van ebben megvalósítva és Széchényi szavaival élve, ha meg kellett az apagyilkosnak is kegyelmezni, mert magyar, akkor annál inkább kell gondoskodni minden magyar munkásnak az épségéről. A munkásbiztosítás persze terhekkel jár a munkaadókra és akire teher esik, az természetesen zugolódik. Ne feledjük azonban, hogy a mi más törvényeink sokkal súlyosabb terheket is rónak az egyesekre és ha eleget teszünk a jog követelményeinek, akkor biztosítani fogjuk a gyáriparnak az erősségét, nemcsak a munkásbiztosítással, hanem a balesetbiztosítással is. Az új törvény megalkotása óta bizonyos nyugtalanság érezhető az iparosság, különösen pedig a kisiparosság körében. Bár tulajdonképpen az elégtelenség nem megokolt, el kell ismernem teljes őszinteséggel és a törvényalkotás munkatársának minden elfogultsága nélkül, hogy vannak okok, amelyek bizonyos elégtelenséget jogosultnak tüntetnek fel, amelyek orvoslást igényelnek és amelyeket meg nem látni, észre nem venni sokkal nagyobb hiba volna, mint a munkás, mint a munkaadó osztály részéről. A hiányok azonban nem a munkásbiztosító törvény megalkotásában vannak, ezt bizonyos elégtelenséggel kell bevallanunk, hanem a mi sajátos életfelfogásunkban és életünk sajátos alakulásában kell az okait keresnünk. A sérelmeknek legkimagaslóbb pontja az autonómiában és a paritásban jut kifejezésre, amelyet a munkaadók igen tekintélyes része sérelmesnek talál. Emlékezzünk vissza az 1891-es munkásbiztosító törvényre, amely sokkal sérelmesebb volt és mégis kevesebb panasz hangzott ellene. Ma az iparosság azt mondja, hogy a paritás papíron megvan, de a gyakorlatban nem érvényesül. Elismerem ezt az igazságot, de velünk szemben ismerjük el őket is, hogy ha nem érvényesül, annak maguk az iparosok az okai. Az a bizonyos nemtörődomség, mely egész közéletünkön végigvonnul, itt is megvan. Mikor küzdeni kell egy alkotásért, akkor lelkesedünk, de mielőtt ezt az alkotást a kereskedelmi kormány megcsinálja, akkor nem érvényesülhet a törvényalkotók intenciója a nemtörődomség miatt. Ez a hiba a magyar életből folyik és konstataálni vagyok kénytelen önök előtt, akiknek a körében pedig egyetértés uralkodik, hogy vannak hiányok, amelyeket ki kell küszöbölni anélkül, hogy a másik paritásos félnek, a munkásságnak jogait egyáltalában érintenék. Mert Magyarország munkaadóinak az a része, amely a paritás korrigálását kívánja, nem a munkásság rovására kívánja azt, hanem csak

annyiban, hogy intézményes gondoskodás történjen a paritás tényleges érvényesítéséről. Ha a gyakorlat nem alkalmazkodott a törvény intencióihoz, akkor a törvénynek kell alkalmazkodnia a gyakorlathoz, mert törvényt hozni könnyű, de a gyakorlati életet megváltoztatni nehéz. Ezért már most kell majd módosítani a munkásbiztosító törvényt, hogy egyrészt a munkások jogait teljes épségükben tartsuk fenn, másrészt a munkaadóknak jogot adjunk arra, hogy szavazás útján való határozatra csak egyenlő számú munkaadó és munkás lesz hivatott. Így a jog is, a paritás is meglesz a gyakorlatban. A szeretet és jog ezen új hajlékában nem beszélhetek most a törvény módosítás minden részletéről, de ki kell még terjeszkednem egy kardinálisan fontos momentumra, amely a munkaadók körében nagy nyugtalanságot támasztott. Ezt elenyészletni a kormánynak és a törvényhozásnak kötelessége lesz. Az a panasz, t. i., hogy a munkásbiztosító pénztárak egyoldalú hatalmi tényezők gyanánt használatnak és a személyzet nem mindkét fél bizalmi embere, hanem egyoldalú bizalmi tényező, mely táplálékát abból a politikai mozgalmából meríti, mely a társadalmi rendet meg akarja változtatni. Ha az intézményben, melyből minden tendencia ki van zárva, az igazi rendeltetése mellett hatalmi ténykedéseknek a helye akar lenni, akkor nem szabad megtérni semmiféle egyoldalú érvényesülést, ebben sem munkaadó, sem munkásterrorizmusnak, sem munkaadó, sem munkásmozgalomnak talajt nem szabad találnia. Hogy milyen lesz majd a megoldás a reformban, az nem tartozik ide. De meg kell találnunk a módját annak, hogy jogsértés nélkül intézkedhessünk. De rá kell mutatnunk arra, hogy az az alkalmazott, aki a munkáspénztárnál, egy paritásos intézménynél van alkalmazva, semmiféle munkaadó, sem pedig munkásszervezetnek agitátora nem lehet. Biztosítani kell, uraim, intézményesen a munkásbiztosítást abban a tekintetben, hogy oly egyén lehet csak hivatalnok és alkalmazottja, aki a nemzet iránti hűséget, a haza iránti szeretetet vallja életezlnak és sem munkaadó, sem munkásszervezetnek bármilyen vonatkozásban tagja nem lehet. (Hosszantartó éljenzés, helyeslés és taps.) Ez nem agresszivitás a becsületes magyar munkásosztályllyal szemben, hiszen ezen intézmény ezélya a munkások anyagi és erkölcsi helyzetének javítása, a tendencia azonban az, hogy ettől az intézménytől távol tartsunk minden politikai és szociális mozgalmat. Ezt pedig meg fogjuk teremteni a pénztári személyzet összeférhetlenségéről szóló intézkedéssel, amelylyel majd elérjük azt, hogy a kölcsönös egyetértés megzavarását kizárhatjuk. Általában pedig ez a felfogás fog érvényesülni mindaddig, míg az államfőúr vezeti Magyarországot kereskedelmi politikáját, akinek első munkatársának lenni szerencsém van. (Hosszantartó éljenzés.) De retrograd irány a kereskedelmi társaságban helyet nem talál, hanem tekintet nélkül a jelszavakra, egyedül az igazságosság és a gyakorlati élet követelményei fogják megszabni a kereskedelmi kormány teendőinek az irányát. A gazdasági életben csak a liberális irányzatnak van létjogosultsága, de nem oly liberálisznak, amely szabadosságban jut kifejezésre, amely mindent megengedhetővé tesz, hanem annak a liberálisznak, amelynek Magyarország gazdasági fejlődését eddig is köszönheti, amely egyenlő jogokat kontemplál és ezeket kívánja biztosítani tekintet nélkül minden más mellékkörülményre. Ez a szempont az, amelyből mi a munkásbiztosítási törvény szükséges módosítását Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ur ő excellenziájával tervezzük, amelyből az érdekeltég minden kívánságának megvalósítását várhatja.

Ezután az államtitkár átadta a palotát rendeltetésének, s azon óhaját fejezte ki, hogy ebben az intézményben a politikai tendenciák helyet ne találhassanak. Ennek egyedüli eszköze, ha erős munkaadó- és erős munkásosztály áll egymással szemben, jóakarattal működve. Így biztosíthatják a magyar gazdasági jövőt.

A beszédet hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadták.

Zeisler Mór a munkásalkalmazottak nevében köszönetet mondott az államtitkárnak a felavatásért, s Pálffy Dénes elnök felolvasta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez küldött következő táviratot:

Nagyméltóságod nevében ma adta át rendeltetésének Szterényi József államtitkár a szegedi munkásbiztosító új székházát. Mély tisztelettel, ragaszkodással és hálával mondom ez alkalommal köszönetet Nagyméltóságodnak, amiért ezt az új intézményt létesítette és hódolattal kérjük továbbra is kegyes jóindulatát.

Az államtitkár most megtekintette az ujonnan felavatott palotát, a központi inasotthout és az új felső kereskedelmi iskolát.

Szterényi József államtitkár tiszteletére délután három órákor bankettet rendeztek, amelyen az államtitkár többek között a következőket mondta: „Gazdasági életünket úgy alapozzuk, hogy, amikor újból elérkezik az alkalom, Magyarország gazdasági berendezkedését függetlenül eszközölhesük, anyagi és állami érdekeink szerint gazdasági önállóságunkat minden eshetőségre biztosítsuk. Ellentét merkantilizták és agráriusok között ott van, ahol a lakosság kétharmada agrárius, az adó túlnyomó részét pedig a merkantilizták fizetik. Mindig agrár állam leszünk és annak kell is maradnunk, de agrár-zmusunk erős alapja legyen ipari fejlődésünk. Ezért igazi nemzeti politika és elsőrangú érdek, hogy áldozatokkal fejlesztsük mezőgazdaságunkat. A városokat iparral és a községeket földműveléssel kell gazdagítani. A kettőnek harmónikus erősítése a kormány czálja. Szeged városát közönségre fel. Az államtitkár beszédét lelkes éljenzéssel fogadták. Beszéltek még Kelemen főispán, Lázár polgármester, Mentsik miniszteri tanácsos, Thék Endre udvari tanácsos és még többen.

A balkáni események.

Budapest, február 2.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a nagyhatalmak jövő kedden lépéseket fognak tenni Szófiában háborús bonyodalmak megakadályozása végett. Nehány diplomáciai képviselő még eddig nem kapott utasítást; ezenfelül az összes miniszterek, a beteg miniszterelnök kivételével, jövő hétfőn Filippopolisba utaznak, ahol gyászistentisztelet lesz *Mária Luiza* fejedelemasszony halálának évfordulója alkalmából. Ezért csak *kedden fognak dönteni a békéről és háborúról*. Bolgár kormánykörökben azt mondják, hogy nem fognak engedni az igazságtalan nyomásnak.

Az orosz kormány azt javasolja, hogy Törökország, miután a neki okozott kárt több mint 82 millióra értékeli, kössön Oroszországgal szerződést követelésének évi részletekben, vagy pedig a részletek megfelelő tökéltése útján való teljes kielégítésére nézve. A kamatok, amelyeket Bulgária Oroszországnak a 82 millió franknyi kölcsönért fizetne, lehetővé fogják tenni az orosz birodalmi kincstárnak, hogy a pénzügyi műveleteket minden különösebb anyagi károsodás nélkül keresztül vihesse. Az orosz kormány egyidejűleg az összes többi szignatárius hatalmakat is értesítette jegyzőke tartalmáról.

Kiamil basa nagyvezér egy interviewben kijelentette, hogy *megmáshatatlans követelés Bulgáriával szemben 125 millió frank*, ambe bele van értve a keleti vasutakért járó kárpótlás is. Ebből az összegből 100 millió azonnal kifizetendő, 25 millió pedig 1—4 év alatt törlesztendő.

A „Nowoje Wremja“ lelkesedéssel üdvözlö az orosz kormányt az azt a tervét, hogy a török hadikárpótlás fizetését ki akarja használni a porta kártérítési követeléseivel szemben, amelyeket Bulgária ellen támaszt.

— Ha a török államférfiak az évenként fizetendő biztos három millió rubelt, amely biztos, föl akarják áldozni egy fantasztikus egy összegben való törlesztés bizonytalan sanszáért, akkor a bolgár-török konfliktus máris befejezettnek tekinthető s ezért a lépésért Izvolszkinak a szlávság ellen elkövetett sok bűnét meg lehet bocsátani.

Kiamil pasa nagyvezér a „Nowoje Wremja“ tudósítója előtt akként nyilatkozott, hogy minden valószínűség szerint már a napokban aláírják Bécsben az osztrák-magyar-török meg egyezésről szóló jegyzőkönyvet, mivel azonban a bécsi külügyi kormány a jegyzőkönyv egyes pontjain némi, bár jelentéktelen módosítást tett, a szöveget a minisztertanácsnak még egyszer át kell vizsgálnia.

A tegnapi háborús aggodalmakkal szemben a mai török napilapok bizalmasabb hangon szólnak a török-bolgár konfliktus békés elintézésének esélyeiről. A porta értesítette Bulgáriát, hogy hajlandó a 125 millió kártalanulási összeg ügyében tárgyalásokba lépni. Törökország nem hátrál meg Bulgária katonai intéz-

kedéseinek láttára, másrésztől azonban a békét öhajlja és a kérdések mielőbbi megoldá át kívánatosnak tartja. Ha Bulgária nem fizethet mindjárt, a porta megelégszik, ha 100 milliót kap most, a hátralékot később.

Szófiából írják: A nagyhatalmak jelzett együttes lépése ma nem történt meg s az új orosz javaslat következtében valószínűleg teljesen elmarad, minthogy a helyzet a legutóbbi bolgár jegyzők folytán megváltozott. Az új orosz javaslat ügyében az orosz diplomáciai ügyvivő érintkezésbe lépett a nagyhatalmak képviselőivel. Hír szerint a bolgár kormány kedvezően fogja fogadni Oroszország új javaslatát.

Konstantinápolyból jelentik: Orgróf *Pallavicini* nagykövetség az utóbbi időben adott utasítása és az azok folytán a portánál tett lépések azt eredményezték, hogy a nagyvezérnek a nagykövetség intézett közlése szerint a bolgár ügyében fennállott nehézségek megszüntek és hogy most már a mouarkia és a többi kikötők közti áruforgalmat újból meg lehet indítani. Az Ausztria-Magyarország és Törökország közti ententeről szóló jegyzők ma érkezett meg Bécsből.

A szerb hadügyminisztérium ma angol és francia fegyvergyáraknál 200 gép-puskát rendelt azzal a kikötéssel, hogy a szállítás mennél hamarabb megkezdendő. A kerületi és járási képviselőtestületek elhatározták, hogy a saját költségükön az illető kerületekből és járásokból sorozott minden egyes ezred számára két-két gép-puskát szereznek. Azt is híresztelik, hogy Oroszországban a szerb lovasság számára ismét lovakat fognak vásárolni, amelyeket a jövő hónapban kell szállítani.

Minden ellenkező híresztelés nem igaz, a tény az, hogy a hadügyminiszter által követelt újabb harminczhárom millió dinár fegyverkezési hitel a pénzügyi bizottságban nagy ellenszenvvel találkozott. A bizottság elnöke, Pácsu volt pénzügyminiszter arra utal, hogy minden forrás ki van merítve és semmiféle póthitel nem szabad engedélyezni, míg megfelelő fedezetet nem lehet találni. Ugyanez a véleménye Protics volt miniszternek is és Popovics pénzügyminiszter csatlakozott ehhez a fölfogáshoz. A hadügyminiszter azonban ragaszkodik hozzá, hogy a hadi hitelt haladéktalanul szavazzák meg.

Bécsben diplomáciai körökben nagy meglepetést keltett az orosz javaslat, amelyet Izvolszki újabb mesterkedésének tartanak s azt hiszik, hogy az orosz külügyminiszter ily módon szeretné Oroszország tulsúlyát biztosítani a Balkánon, megnyervén a Balkán-népet a saját politikájának, anélkül, hogy anyagi áldozatokba kerülne. Itt nem járulnak az orosz indítványhoz és hasonló eljárást várna Berlintől és Konstantinápolyból. Pétervárról jelentik, hogy *Olaszország hozzájárult* az új orosz javaslathoz az orosz-török-bolgár kárpótlás tekintetében.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Oroszország indítványa igen meglepte a diplomáciai és a porta köröket. Ugy magyarazzák, hogy Oroszország Bulgáriát is akarja kötelezni, egyben azonban elismerik az abban rejülő előnyt. Általában ifjú-török körökben, valamint a török sajtóban a javaslat nem talál kedvező fogadtatásra. Főleg azt kifogásolják, hogy Törökország így nem kapja meg mindjárt a szükséges készpénzt, hanem csak úgy, ha az orosz hadikárpótlás czéljaira elzáróított bevételekre kölcsönt vesz fel. A török hadikárpótlásról elterjedt téves adatokkal szemben konstatálható, hogy azok 350.000 fontos részletekben száz éven át fizetendők. Ezek szerint ma még hetvennégy évi részlet áll fenn. A január 14-én esedékes részletből még 83.000 török font áll fenn, mely összeget az orosz nagykövetség a porta kedvezőtlen helyzetére való tekintettel nem sűnget.

Gróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövet ma délután közölte a portával az entente jegyzőkönyvön Ausztria-Magyarország által tett módosításokat. Pallavicini nagykövet és a porta kérésére Testa, a Dette Publique német delegátusa a Dette Publiquenek adott mandátum alapján döntött a boszniai birtokok ügyében, amelyeket a monarchia két és félmillió török fonton fog megváltani.

A döntés szerint az okkupáció idején a kérdéses birtokok török alaptörvények szerint kétségtelenül állami birtokok voltak. A tengerészetiügyi miniszter visszavonta lemondását.

Mendelssohn.

Születésének századik évfordulója alkalmából.

Budapest, február 2.

Ha napjainkban valaki Mendelssohnt emlegeti, könnyen megeshetik, hogy nemesak nagyképi zene-tudósok, hanem még éretlen művésznövendékek is kicsinylő mosolylyal kérdezik tőle: hogyan lehet ma már egyáltalán csak beszélni is Mendelssohnról? Pedig még nem nagyon régen, 25—30 évvel ezelőtt Mendelssohn a legünnepeltebb német zeneszerzők közé tartozott és „Szöveg nélküli dalait“ minden háznál játszották, ahol zenével komolyan foglalkoztak.

Mi idézte elő ezt a gyors változást az emberek itéletében? Tulbecsülték talán régebben Mendelssohnt? Meglehet. De az meg bizonyos, hogy sokkal nagyobb tulás van abban, ha ma minden érdemet, minden jelentőséget el akarnak tőle vitatni. Ha egyebet nem irt volna Mendelssohn, mint a „Szentivánéji álom“ zenéjét, ez az egy remekműve is biztosította volna neki a halhatatlanságot. Aki pedig ezenkívül a „Paulus“ és az „Éliás“ című oratóriumokkal, a „Hebridák“ nyitányával, a közkedveltségű hegedűversenyével, a híres oktettel és gyönyörű dalaival is gazdagította a zeneirodalmat, az méltán tarthat igényt elfogulatlanabb és igazságosabb megítélésre, mint amilyenben sokan részesítik.

Megengedem, hogy Mendelssohn műveinek egy része ma már nem elégítheti ki a modern zeneirány raffinált eszközeivel és idegrázó zemekari effektusaihoz szokott közönség izlését. De akinek egészséges zenei érzékét még nem rontotta meg a napjainkban dühöngő „ultra-modernizmus“ mótálye, aki elég „naiv“ ahhoz, hogy dallamot is keresen a zenében, nem pedig csupán filozófiai problémákat, furfangosan kiesztelt harmóniai és orkesztrális kombinációkat: az mindig élvezettel fogja hallgatni Mendelssohn tartalmas és kiváló formaérzékéről tanuskodó kompozícióit.

Mendelssohn-Bartholdy Félix 1809. február 3-án Hamburgban született. Atyja Mendelssohn Ábrahám, berlini bankár, nagyatya Mendelssohn Mózes, a híres bölcész és zsidó reformátor volt. Atyja a protestáns vallásban neveltette gyermekeit és ezt később Fanny leányához intézett levelében eként indokolta: „A keresztény hitben neveltettünk téged és testvéreidet, mert ez a legtöbb művelt embernek a vallása és nem tartalmaz semmit, ami a jótól elvonna titeket, ellenben sokat, ami szeretetet, engedelmességre, türelmességre és önmegadásra tanít, legyen bár ez csak alapítójának a példája, akit oly kevesen ismernek és még kevesebben követnek.“

Három éves volt a kis Félix, amikor szülői ismét Berlinbe költöztek, ahol a gyermekek nagyon gondos nevelésben részesültek. Heyse Pál költőnek az atyja, a későbbi híres filológus volt a házi nevelőjük, azonkívül tanultak zongorázni, rajzolni, festeni. Félix még külön hegedüleczkéket is kapott Hennings udvari karmestertől, a zeneszerzésben pedig az öreg Zelter volt a mestere. De leginkább előmozdították a fiatal Mendelssohn rendkívüli zenei tehetségének gyors fejlődését azok a zenei esték, amelyeket Mendelssohnnaknál vasárnaponként rendeztek és amelyeken megjelentek oly kiváló művészek, írók és tudósok is, mint Liszt, Moscheles, Paganini, Spohr, Weber, Kaulbach, Heine, Humboldt, Rachel stb. Ezekben az estéken többnyire egy kis zenekar is közreműködött, miáltal Mendelssohnak már korán nyílt arra alkalma, hogy orkesztrális műveit előadhassa és így hatásukat megítélhesse.

Amikor Mendelssohn felnőtt, nagyobb utazásokat tett. Hosszabb időt töltött Párisban, Angliában, Skóciában és Olaszországban, azután Düsseldorfban vállalt karmesteri állást. Művészi pályájának fénykora azonban 1835-ben kezdődött, amikor

Líposében telepedett le, ahol rövid megszakítással tizenkét esztendeig, 1847. november 4-én bekövetkezett haláláig, mint a híres Gewandhaus-hangversenyek karnagya és az 1843-ban általa alapított konzervatórium igazgatója működött. Halála előtt egy hónappal még elment egy hangversenyre, hogy meghallgassa saját hegedűversenyét, amelyet a 16 éves Joachim József adott elő. 1837-ben Mendelssohn nőül vette Jeanrenaud Czecciliát, egy frankfurti református papnak női érényekben gazdag, bájos leányát, aki mindvégig hű élettársa volt és öt gyermekkel ajándékozta meg őt.

Komponálni nagyon korán kezdett Mendelssohn. Tizenhat éves korában írta oktettjét, tizenkilenc éves korában pedig a „Szentivánéji álom” nyitányát, amelynek az egész zeneirodalomban nincsen párja és amelynek nagy művészi becsét még Mendelssohn ellenesei is kénytelenek elismerni. Angol-skóthoni utazásainak benyomásait zenésítette meg a szerző a „Tengercsend és szerencsés-átkelés” és a „Hebridák” című nyitányokban, valamint az ugynevezett „Skót szimfónia”-ban. Frigyes Vilmos porosz király megrendelésére pedig készült az „Antigone”, „Oedipus” és „Athalia” című drámák és a „Szentivánéji álom” zenéje. Az utóbbinak a nyitánya azonban akkor már husz év óta készen volt. Mendelssohn egyéb művei közül említendők még: a népszerű „Ruy-Blas” nyitány, az A-moll szimfónia, az E-moll vonós-négyes, a két zongora-trio és számos szép dala. A zongorairodalmat Mendelssohn egy új műfajjal gazdagította: az ugynevezett „Szöveg nélküli dalok”-kal (Lieder ohne Worte), amelyeknek különösen első öt füzetét a szerző lírájának legbájosabb megnyilatkozásait tartalmazza.

A minden tekintetben rendkívül kedvező viszonyok, amelyek közt Mendelssohn gyermekkorát öta élt, természetesen művészi egyéniségének kialakulását is erősen befolyásolták. A szerenese ugyszólván a tenyerén hordta. Nem kellett küzdenie a létért, sohasem ismerte a nyomort és a szenvedést, mint oly sok nagy zeneköltő. Nem ment keresztül az élet viharain és azért nem is tudott leszállni a mély szenvedélyek tengerébe. Mindig verőfényes és derült volt az ég fölötté és az visszatükröződik a zenéjében is, amely mindig finom, bájos és derűs. de sohasem markol bele a lelünkbe, sohasem rázza meg egész valónkat.

Ezért nem kell Mendelssohn zenéje a XX. század gyermekének.

a. k.

KÜLFÖLD.

Gyilkosság vádja Castro ellen. Alcántara venezuelai belügyminiszter dr. Vareja főállamügyészt megbizta, hogy Castrót Gomez elnök meggyilkolására való felbujtásért vád alá helyeztesse.

A nemzetközi haditengerészeti jogi kongresszus. A nemzetközi haditengerészeti jogi konferencia az összes eléje terjesztett ügyeket letárgyalta. A legfontosabb pontok némelyikében meg egyezésre jutottak. Egyes részletkérdések nincsenek még véglegesen szabályozva, de valószínű, hogy egy valamennyi delegátus által elfogadható módon fogják megoldani, s hogy a konferencia rövid idő alatt abban a helyzetben lesz, hogy munkálatainak eredményét a meghatalmazottak által aláírandó iratban összefoglalja.

Az olasz kamarából. A „Tribuna” megmagyarázza a kamara folyosóján ma elterjedt azon hírt, mely szerint a király aláírta volna a dekretumot, amely a parlamenti ülészek elnapolását rendeli el, s az általános választásokat márcziusra tűzi és azt teljesen alaptalannak mondja.

TÁVIRATOK.

Francia minisztertanács.

Páris, február 2. Az Elysée-palotában ma tartott minisztertanácson Pichon külügyminiszter a török-bolgár ügy állásáról referált és kifejtette Oroszország javaslatát, mely oda irányul, hogy Bulgáriának előirányozza a Törökország részére szükséges összeget, azután Oroszország és Bulgária

megegyezznek majd a visszafizetés módozatát illetőleg. Franciaország, Anglia és Oroszország egyetértvén, Franciaország képviselői utasítottak, hogy egyesüljenek a többi diplomatákkal az orosz javaslat keresztülvitele érdekében.

Akit mindig letartóztatnak.

— Garai Manó a hüvösön. —

Budapest, február 2.

Murger Musottja mondja Marcelnek:

— Az én életem egy tarka-barka, csengő-bongó költemény, amelynek sok verszaka van, de a mindig visszatérő refrainje te vagy.

Garai Manó fővárosi zsaroló és zugujságiró egy kis variánsal szintén idézhetné ezt a poétikus mondást saját magára vonatkozólag. Ilyenformán:

— Az én életem egy tarka-barka, kalandos furesa költemény, amelynek mindig visszatérő refrainje a rendőrség.

És Garai Manó most ismét a refrain állapotában van. Ma este ugyanis, mint már annyiszor, ismét letartóztatják. Miután pedig Garai Manó következetes ember, ezuttal is zsarolás miatt került kvártélyra a Zrínyi-utcai palotába. Garai Manó ötletességének dícséretére legyen azonban mondvá, hogy daczára a dolgokban tanusított konzervenciájának, a zsarolási anyagok megválasztásában éppen nem egyoldalú és nem unalmas. A közgazdasági vállalatok, bankok, gyárak megszarolása után ötletes és tarka változatosságban következtek a kriminális ügyekbe keveredett vagy családi botrányokkal meglátogatott magánosok, majd a nyilvános házak és az éjszakai lebuajok tulajdonosai. Ezek az affairok, lezajlásuk után részint pénzeket, részint pedig már letöltött vagy jövőben letöltendő napokat és hónapokat eredményeztek Garai Manó „szerkesztő” ur számára, akinek a bicskaja legutóbb egy igen nagyszabású fába is beletörtött, amikor egyenesen Boda főkapitányt akarta paizsul fölhasználni manőverében. Ugy hiszszük felesleges megemlítenünk, hogy a főkapitány csunya kalandba dugta a derék urat és a nagyszerű politikai mellbevágásból Garai Manó került ki mellbevágottan.

Ma az Amerikai porcellánpuder részvénytársaságon akart egy kicsit eret vágni. Az ügyhöz úgy fogott hozzá, hogy egy Robitsek János nevű vihar-edzett esatárját ráküldte a részvénytársaság igazgatójára azzal az üzenettel, hogy egy nyolcz hasáboz cikkeske van a társaság ellen készem és kiszedve. Vele azonban lehet beszélni...

Robitsek János parlamentair ur híven el is végezte a rábizott kiküldetést, a tőle telhető lelkiismeretlenséggel, és igazán nem az ő körmönfontosságán mult, hogy malőr történt, vagyis, hogy a kupp „lecsuszott”. Hiszen... kártyások tudják, hogy hányszor kerül a két dísznő közé a „tökfilkő”.

Hát az történt, hogy a puderes társaság véletlenül „mószorolva” volt. Nyájas olvasóim fantáziájára bízom, hogy a budapesti tolvajnyelvnek, amely föltétlenül helyén van ebben a történetben, ezt a kiválóan kifejező és tömör megjelölését értelmezzék.

Szóval valaki idejében mószorolt. És pedig egy szerencsétlen flótás, aki Garai Manó egyik korábbi zsarolási kalandjában ártatlanul az állását veszítette. Ez a szegény ember előre figyelmeztette a társaságot, hogy Garai Manó jön a revolverrel és megmondta azt is, hogy az a látszólag félelmes revolver tulajdonképpen csak „szivattyú”. A társaság erre bevárta az első tüzelést és rögtön visszalőtt. Robitsek jött és a társaság ment — a rendőrségre.

A följelentés megtörténte után Geguss Dániel rendőrkapitány Robitsek Jánost és Garai Emánuel előállította. Kihallgatták a cég titkárait is, meg a céget informáló fiatalembert is, akinek vallomásai után Garai Manót letartóztatják és holnap átkísérik — ezuttal nem először és valószínűleg nem is utoljára — az ügyészségre. Robitsek ellen szintén megindult a vizsgálat, de őt szabadon eresztették, mert csak Garai van perditák megszarolásáért jogerősen elítélve. Voilá!

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szerda, február 3. — Róm. kat.: Balázs. p. vt. — Prot.: Andor. — Görög-orosz: Jan. 21. Jenő és Val. — Zsidó: Sab. 12. — A nap két reggel 7 óra 26 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 2 perczkor. — A hold két d. u. 3 óra 2 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 30 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A közoktatási államtitkár fogad 12 órakor.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Halmi-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 órától 4 óráig. — Belépődíj 1 korona. — Boem Ritta kiállítása a Könyves Kálmánál (Nagyrező-utca 37-39. szám alatt) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Urániában, nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemzetközi rajzoktatási kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-1-ig és 4-7-ig. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Földtani Intézet Muzeuma zárva. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquineumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Rath György múzeum nyitva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12 óráig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3-6-ig.

— Müller Kálmán kitüntetése. A király dr. Müller Kálmán főrendiházi tagnak a Ferencz József-rend közpékeresztjét a csillaggal adományozta, elismerésül azon érdemeinek, amelyeket mint az országos közegészségügyi tanács elnöke szerzett. Meg kell említenünk, hogy a királyi kitüntetés ritkán ért érdemdusabb férfiut és hogy e kitüntetés ténye megfelel annak az általános tiszteletnek, szeretetnek és nagybecsülésnek, melylyel nemcsak a tudományos világ, de az egész ország közönsége már régóta viseltetik dr. Müller Kálmán iránt, ki ugy is, mint tudós, ugy is, mint melegsivű emberbarát, közéletünk legkimagaslóbb férfiai közé tartozik.

— Gyertyaszentelő Boldogasszony. A katólikus egyház a hagyományos módon ünnepelte meg ma Gyertyaszentelő Boldogasszony napját. Reggel az összes plébánia-templomokban gyertyaszentelés, majd ünnepi mise volt, amelyen nagyszámban jelent meg a közönség. A templomok előtt a mézeskalácsosok ütötték föl sátraikat. A mai ünnepnek különben, ha szeles idő volt is, gyönyörű szép nap kedvezett. A néphit szerint a medve ezen a napon bujik elő téli odújából és ha napsütéskor árnyékát meglátja, ismét visszabujik barlangjába, mert hosszú télre van kilátás.

— Két felavatási ünnepély. Orsován gróf Apponyi Albert kultuszminiszter 85,000 korona költséggel új elemi iskolát építtetett, amelyet most avattak fel nagy ünnepséggel, amelyen a város és környék intelligenciája nagy számban vett részt. A felavató beszédet Berecz Gyula tanfelügyelő mondotta. Mihalik Sándor igazgató az intézet történetét olvasta fel, Kopaczek Ferenc pedig a gondnokság nevében mondott köszönetet. Az ünnepélyről Apponyi Albert gróftól táviratilag üdvözlöttek. Este a kaszinó helyiségeiben hangverseny volt. — Szápárfalván a ref. templom-torony felavatási ünnepét tegnap tartották meg, amelyre Issekutz Aurél lugosi alispán, Berecz Gyula kir. tanfelügyelő, László Sándor műszaki tanácsos is megjelentek. Rácz Károly lelkész meleg szavakkal emlékezett meg Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterről, aki e régi telepés községnek e templomot felépíttette.

— Az Otthon-körből. Az Otthon írók és hírlapírók köre ma délután rendes választmányi ülést tartott Rukosi Jenő elnöklésével. Elhatározta a választmány, hogy a kormányhoz intézett felirat támogatja a magyar könyvkiadó vállalatoknak azt az akcióját, amely a visszaélések meggátlásával az új ipartörvényben is biztosítani kívánja a részletfizetésre való könyvárúsítást. A Mechwart-szoborbizottságba a választmány az Otthon részéről Gelléri Mór alelnököt, a „Virágos Budapest” bizottságba pedig Berényi László választmányi tagot delegálta. Falk Miksa lovag pénztáros jelentését a kör vagyoni állapotáról és Lendvai Sándor ellenőr jelentését a zárszámadásokról tudomásul vették. Szakács Andor titkárnak külföldi tanulmányutja idejére pedig dr. Milotay Istvánt választották a kör titkárává. Végül új tagul felvették Herczeg Gézát és dr. Filberger Gyulát.

— **A Fiumei Magyar Kör.** A Fiumei Magyar Kör zászlóalapja javára sikerült bált rendezett gróf Nákó Sándorné és gróf Wickenburg Istvánné védnöksége alatt. Az estélyen a védnökökön kívül megjelent gróf Nákó Sándor kormányzó és gróf Wickenburg kormányzóhelyettes is.

— **A nemzetiségi párt értekezlete.** Az országgyűlési nemzetiségi párt tegnap este értekezletet tartott Megvitták a politikai helyzetet, kijelölték az adó-reform részletes vitájának szónokait, majd elhatározták, hogy a kongrua-javaslat ellen, melyet serelemnek tartanak, erős küzdelmet indítanak.

A nemzetiségi párt ma délután Rákóczi-uti helyiségében Mihályi Tivadar elnöke alatt újabb értekezletet tartott, melyen a pártnak jövőre magatartásáról tanácskoztak. Az értekezletet bizalmas jellegűnek nyilvánították és arról kommunikét nem adtak ki. A horvát képviselők ma Zágrábból az éjjeli vonattal Budapestre utaznak, hogy az edőjavaslatok tárgyalásában részt vegyenek.

— **Neumann Armin temetése.** Dr. Neumann Armin udvari tanácsos temetése ma délelőtt ment végbe nagy részvét mellett az Andrássy-ut 5. szám alatt levő lakásáról. A rokonságon kívül ott voltak a temetésen: Lukács László, Vörös László, Schweitzer Ede lovag altábornagy, Grecsák Károly kuriai bíró, dr. Barna Ignác királyi táblai bíró, Vasziévi János alpolgármester, dr. Bódy Tivadar fővárosi tanácsnok, Lánzy Leó főrendiházi tag, Jellinek Henrik udvari tanácsos, maróthi Fürst László királyi tanácsos és Schreyer Jakab főtitkár a magyar Kereskedelmi Csarnok képviselőjében. Az ügyvédi kamara részéről megjelentek: Szivák Imre elnök, dr. Brüll Ignác alelnök, dr. Papp József egyetemi tanár, titkár; dr. Baracs Marcell ügyész, dr. Friedmann Bernát; ott voltak: ruttkai Ráth Péter udvari tanácsos, a kassa-oderbergi vasút vezérigazgatója, Horváth Zsigmond királyi tanácsos, vezérigazgató, Simon Jakab, Weisz Károly, Auer Róbert a tözsdetanács képviselőjében, a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölesség részvénytársaság igazgatósága és felügyelő-bizottsága Tolnay Lajos miniszteri tanácsos, elnökgazdátó vezetése alatt, tisztviselőikara Stein Armin vezérigazgató vezetésével, Szatmári Mór, Vásonyi Vilmos, Bakonyi Samu, dr. Barta Ödön országgyűlési képviselők és még számosan. A szertartás pontban tíz órakor kezdődött, amikor is Lazarus főkantort vezetése alatt egy tiztagu operaházi kórus énekelt és zsolttárenekek hangjainak közepette vitték le a koporsót a második emeletről az udvarra, ahol ismét ravatalra tették. Az udvar néhány perc alatt megtelt közönséggel, amely meghatva hallgatta dr. Hevesi Simon rabbi szép beszédét, amelyben az elhunyt érdemeit méltatta. A koporsót ezután kivittek a hatfogatu gyászkoocsra, amelyen a rákoskereszturi új izraelita temetőbe szállították.

— **Eötvös József emlékezete.** Mint minden évben, az idén is kegyelettel adózott az Eötvös-alap (Országos Tanítói Segélyegylet) báró Eötvös József, a népoktatási törvény alkotója emlékeztetének. Az Akadémia üléstermében, ahol az ünnepség lefolyt, ez alkalomból nagy és díszes közönség töltötte meg. Az emlékünnepet a pedagógiai ifjúsági énekhar Himmusz-előadása nyitotta meg. Utána Ujváry Béla üdvözölte a megjelenteket. A tetszéssel fogadott megnyitó-beszéd után Imre Sándor egyetemi magántanár mondott ünnepi beszédet „Eötvös multja” czimén. Tartalmas előadásaát megtapsolták. Ezután Iván Andor alkalmi költeményét adta elő Nagy József, a Tanítók Ferencz József Házának lakója. Az elnöki zárzó után végül az ifjúság énekara a Szózatot énekelte el. Az emlékünnep után az Eötvös-alap megtartotta ez évi rendes közgyűlését Ujváry Béla elnök vezetésével.

— **A levegő meghódítása.** Berlinben Zipfel léghajós ma a tempelhofi mezőn nagy közönség előtt négy sikeres felszállási kísérletet tett. Az első felszállás alkalmával mintegy kilométernyi utat tett és 30 méter magasságra is felemelkedett. A második felszállás 20 méter magasságban 400 méternyire terjedt. A harmadik felszállást az zavarta, hogy a készülék a földet érintette. Ez alkalommal először 400, azután 800 méternyi utat tett. A negyedik kísérletnél Zipfel, aki helyenként 18 méternyire emelkedett, 800 méternyi utat tett meg.

— **Nagy artistavásár.** A fővárosi mulatóhelyek deszkáiról az artisták bevonultak a Vigadó összes termeibe, magukkal vive a mulatók sajátosságait és csiklandós raffiniériáit. Mindent, amit egy este nem lehet végignézni, ma csak végig kellett sétálni a Vigadó termein s megláthattuk. A termek különböző helyein a hevenyében felállított pódiumokon az akrobata, a chansonette, a fehérre bemázolt bohóc, a kupléénekes és kabaret-társulat iparkodott a köréje gyűlt nagyszámú közönséget játékaival gyönyörködtetni. A szünetekben rendezt Bachó zenekara, melynek hangjai mellett a legkülönfélébb kosztümökben lejtették az artistatáncot. Igazi jókedv, igazi fesztelenség uralkodott az egész teremben, a közönség nem tudta, hogy mit nézzen meg előbb. Itt a sátor alatt a pezsgőt áruló hölgy hívja, amott a világpanoráma csodáival csábítgatják az embert, még odébb a chansonette lágycsengésű hangja csalogatja. De ezzel még nem merült ki a látinivalók sorozata. Árultak itt a zsákba macskától kezdve a nagy mézes szivekig mindent, még fogkefét is. Folyt a vásár a legnagyobb élénkséggel mindenütt, természetesen leginkább az áruló-kisasszonyok gyenge mosolyáért sergelett a fiatalság a bódé köré és ott aztán egy pár közvetlen szóval az erszényét is megnyitotta egy-egy kis jelentéktelen tárgy ellenében. Örömkilátások, humoros mókák feletti kacagások hangja töltötte meg a levegőt s az érdem szerint minden egyes ott megjelenő artistát csak dicséret és elismerés illethet, de különösen kijár ez dr. Szalay József kabaret-társulatának és a többi nagyobb mulatók társulatainak, amelyek kivétel nélkül a magukkal hozott művészettel szórakoztatták a kora reggeli órákig a termeket zsuflóságig megtöltő közönséget. Fáradozásoknak sikere volt mindkét részről. A közönség is a kellemes est benyomásaival fog távozni és a rok-kontalap is, melynek javára e vásárt rendezték, gazdagodik majd annyival, hogy még több munkában kifáradt kereséktelen artista családoknak adhatnak belőle kenyeret.

— **A przemysli várparancsnok halála.** Przemyslből jelentik nekünk, hogy Venus Antal altábornagy, az ottani vár parancsnoka hirtelen meghalt. A kiváló műszaki képzettséggel bíró tábornok 1906. november hó 1-je óta állott a fontos galicziai várerődítmény élén.

— **Roosevelt becsületsértési pöre.** A newyorki törvénytörvények elnök ellen rendeletet boesított ki, melynek értelmében mindaddig nem kezdheti meg tervbe vett külföldi utazásait, amíg a panama-affaireből származó becsületsértési perét le nem tárgyalják. A rendelet az elnöki méltóság lejártnak napján lép életbe.

— **Megkerült a szobor.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy az Iparművészeti Muzéumból Vedres Márk szobrászművésznek elloptak egy férfiak szobrát. Ma a Múzeum igazgatóságánál jelentkezett Guttman Sándor bankár és elmondta, hogy az elloptott szobor nála van. Ő egy Sternberg nevű Dob-utcazi ószerestől vette, aki minden valószínűség szerint a tolvajok orgazdája. Guttman a szobrot visszaadta a művésznek. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Az igazságügyminisztériumi tisztviselők értekezlete.** Az igazságügyminisztérium számvevőségének tisztikara ma délután négy órakor a vármegyeháza dísztermében értekezletet tartott, hogy megvitassa a statusrendezés kérdésének oly részét, mely a huzódó ügyét. Tölgyessy Mihály, főszámtanácsost választották meg az értekezlet elnökének, míg jegyzőknek Bekey Gábort és Kolozs Bélát. Tölgyessy Mihály hosszabb beszédben foglalkozott a számvevőségi tisztviselők helyzetével, párhuzamot vonva a pénzügyminisztériumi számvevőségi tisztviselők helyzetével. Fodor Dezső ismertette a kérdést s felemlítette, hogy a kormány az elmúlt 1908. évben ígéretet tett aziránt, hogy az ő helyzetükön is segít. Az értekezlet Tölgyessy Mihály elnöklésével egy végrehajtó bizottságot küldött ki azzal a mandátummal, hogy a javaslatot és újabb kérelmet deputációban adja át Wekerle Sándor miniszterelnöknek, mint pénzügyminiszternek s egyszersmind járjon el a képviselőház pénzügyi bizottságában s a többi mérvadó helyeken, hogy a kérelem iránti jóindulatot kikérje.

— **A dunaföldvári bankesalás.** Bille Mihály, a Dunaföldvári Néplank hamisító főkönyvelője, mint értesülünk, eltűnt a fővárosból. Utána járunk és megállapítottuk, hogy Bille Mihálynak a Rökk Szilárd-utca 31. számú ház harmadik emeletén volt az utolsó bejelentett lakása. Ott lakott Bille a feleségével, fényes négyszobás, fejedelmien berendezett lakásban. Május elsején költözött be, de novemberig már annyira jutott, hogy házbért sem tudott fizetni. Egymásután jelentkeztek a hitelezők, lefoglaltak mindent és újév körül Bille Mihály és a felesége otthagyták a ridet otthont. A cselédségnek azt mondták, hogy hosszabb időre elutaznak a Rivierára, majd onnan megírják a címüket. Egy hétig maradtak a cselédek a gazdátlan lakásban. Ezalatt számtalanszor keresték Bille Mihályt hitelezők, végrehajtók, kézbesítők, sürgönyök és levelek, de a cselédek nem tudtak fölvilágosítást adni.

— **Egy éjszaka összepakkoltak és elutaztak!** -- mondták az érdeklődőknek és szomoruan tetétk hozzá:

— Nagy baj lehet itt. Minden le van foglalva. Nem volt maradása a nagyságos urnak.

Néhány nappal Billeék elutazása után megjelent a lakásban egyik budapesti rokonuk, aki kifizette és elboesajította a cselédséget. A lakás pedig ugyi maradt tárva-nyitva. Másnap záratta le a házgondnok. Billeékről ez idő szerint semmi hír. Senki még csak nem is sejtí, hogy hová tűnhettek. Miután azonban feljelentés nincs Bille ellen téve, a rendőrség nem kutatja hollétét.

— **Lopuchin összeesküvése.** Pétervári lapok szerint Lopuchin nem bűnös. Annyi be van bizonyítva, hogy nem volt tagja a forradalmi pártnak, csak éppen vonakodott lehetővé tenni Azewnek további titkos működését s ezzel ő idézte elő az egész botrány kipattanását. Lopuchin a börtönből levelet írt a feleségének s tudatta vele, hogy jól érzi magát, jól bíznak vele. Nem is azért fogják vád alá helyezni, mintha összeesküvésben vett volna részt, hanem államtitkoknak elárulása miatt. A szociáldemokrata és a munkáspárt a duma mai ülésén emiatt interpellációt intézett a belügyminiszterhez.

— **Stanley utitársa meghalt.** A messinai katasztrófa alkalmával, mint ez most utólag kiderült, Stanley utolsó még életben volt utitársa, Monteny Jephson is életét vesztette. Monteny Jephson volt Stanley leglelkesebb és legkitartóbb utitársa. Stanley majdnem valamennyi nagy felfedező útján résztvett és különös érdemeket szerzett a Viktória- és Nyanzató, valamint a Ruvenzori-hegy vidékének az átkutatásában. Amikor Emina basa 1887-ben a szerencsétlen kimenetelű szudáni háború után a mahdi fogságába esett, Monteny Jephson is résztvett azon az angol expedízióban, amelyet Stanley vezetett.

— **Kié az ellopott szív?** Megírtuk, hogy a minap egyik bécsi zálogházban ezüst urnára akadtak, amelyben egy emberi szív maradványai voltak. Azt hitték, hogy a szív I. Ferencz császár szíve és hogy az urnát a Loreto-kápolnából lopták el. Most aztán kiderítették, hogy a szív nem Ferencz császáré, hanem egy császári tanácsosé, aki 1835 márczius 14-én halt meg. Az urnát egy vidéki magánzó örökölte, aki egyszer pénzügyi szükségben lévén, elzalogosította és ki nem váltotta.

— **Megfenyegettetett járásbíró.** Dr. Ladányi Béla V. kerületi járásbíró, valószínűleg valami porvesztes embertől, névtelen fenyegető levelet kapott. Dr. Ladányi bíró a levelet azonnal átadta a rendőrségnek, amely nyomozza a névtelen levél íróját. A bíró azonban nem tudja támogatni a nyomozást, mert nem gyanakszik senkire.

— **A rablógylkos nyomában.** A müncheni rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy egy Lachmeier Miksa nevű ember kedvesét, Strasser Lujzát, kirabolta és aztán megszökött. A nyomozás megállapította, hogy a rablógylkos Budapestre szökött. A rendőrség nyomozza a rablót.

— **Házasság.** Lakits Elemér székesfővárosi fogalmazó eljegyezte Srelvizer Máriát Budapesten. Faerber Sándor eljegyezte Ehrenwald Gizellát Budapesten.

— **Nászajándékok.** jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterlepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhető be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Vak tüzilárma a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színházban ma este az előadás kezdetén valami éretlenkedő megonqolatlan ember kiszámíthatatlan nagyságu katasztrófát idézhetett volna elő s csak egy lelkes, bátor ember lelkiismeretességén s határozottságán mulott, hogy a katasztrófa sok száz ember fejére le nem szakadt. Háromnegyed nyolcz óra tájban ugyanis, közvetlenül az előadás megkezdése után, a színház tüzoltó őrszobájában nézőtéri tüzet jelzett a készülék, amire az ügyeletet tartó tüzoltó azonnal alarmozta a város valamennyi őrszobáját s a központot. Perczek mulva a szokott precizitással elő is robogtak mindenfelől a tüzoltókészültségek, gőzfecskendőkkel, tolólétrákkal s teljes felszereléssel. A kocsikról leugráló legények előírás szerint, a nézőtéri tüz van jelezve, a színpadra nyomultak, hogy onnan hatoljanak aztán az összekötő vasajtókon át rögtön ki a nézőtérre. A kis vasajtó előtt azonban Krén Mátvás színházi fővilágosító előlta a tüzoltók útját és óriási küzdelem után megérttette a köteleesség lázától égő emberekkel, hogy nincs tüz, ő meggyőződött róla. Valami véletlenségről lehet szó vagy valami éretlen csínyről, mert a nézőtérben semmi baj sincs. Végre lecsöndesült a tüzoltók izgalma, nem hatoltak ki a nézőtérre, miután Blaschnek Hugó és Breuer Szilárd segédtsiztek meggyőződtek róla, hogy csakugyan nincs semmi baj odalent. Tiszta szerenese, hogy így történt a dolog, mert ha a tüzoltók a nézőtérben megjelennek, a mit sem sejtő közönség rettenetes pánik áldozata lett volna. Az emberek egymást gázolták volna halálra a rémülettől. A tüzoltósiztek ezután vizsgálatot indítottak, hogy miként történt a tüzjelzés és megállapították, hogy a harmadik emeleti tüzjelző készüléket, amely roppant primitív módon van elzárva, ismeretlen tettes működésbe hozta s a készülék az őrszobán tüzet jelzett, mire az ügyeletes tüzoltó köteleesszerszerűen alarmozta az összes őrségeket. A tettest a rendőrség nyomozza. A tüzoltóság felvonulása természetesen nagy riadalmat keltett a városban s a színház előtt is óriási tömegek verődtek össze. Szerencsére azonban vaklárma volt a nagy felvonulás oka s a tüzoltóság csakhamar újra elvonult, mire a kíváncsiak tömege is széjjel oszlott.

— Családi dráma. Rémes családi dráma játszódott le az Egyesült-Államok Illinois államának Seattle nevű városában. A mult héten W. L. Seeley ügyvédet, aki az illinoisi nemzeti banknál tekintélyes állást töltött be, haiva találták lakásának fürdőszobájában. Ott feküdt holtan az ügyvéd felesége és felnőtt leánya is, aki a washingtoni egyetem hallgatója. A vizsgálat megállapította, hogy a két nőt fejzével ütötték agyon, az ügyvéden azonban a külső erőszaknak semmi nyoma sem volt megállapítható. A boncolás azután megállapította, hogy Seeley valószínűleg beült a fürdőkádba, ott kloroformot lélegzett be és megfuladt. A vizsgálat megállapította, hogy az ügyvéd volt feleségének és leányának gyilkosa és aztán követett el öngyilkosságot. Az ügyvéd hálóköntösét ugyanis amely vérrrel volt borítva, megtalálták a fürdőszoba melletti hálószobában. Seeley már hónapok óta pénzzavarral küzdött és csak apróbb kölcsönökkel tudta magát időről-ídre fentartani. A pénzügyi zavarok megrendítették lelki egyensúlyát és valószínűleg a nagy lelki megrázkódtatások hatása alatt határozta el az öngyilkosságot. Családját azonban nem akarta nyomorban hagyni és így érlelődött meg benne a gyilkosság gondolata. A szomorú tragédiát Seeley leányának véglegénye fedezte fel, aki menyasszonyát akarta meglátogatni. Amikor hosszas kopogtatásra sem nyitottak neki ajtót, rendőrt ment és ennek segítségével betört a lakásba, ahol az egész család holtan találták.

— Betörés a Ludovikában. A Ludovika Akadémia jégpályájának egyik pavillonját a minap feltörték s az ott talált perselyt kifeszítve ellop-tak belőle száz koronát. A tolvajt nyomozza a rendőrség.

— Pusztító hóviharok Amerikában. Az Egyesült-Államoknak a Rocky Montaintól keletre elterjedő államaiban rettenetes hóvihar dühöngött, amely óriási pusztításokat vitt véghez emberéletben és anyagi javakban egyaránt. Jowa és Montana államok teljesen hó alatt vannak. A St. Louis-tól nyugatra és a Chicagótól északra elterülő vidékeken a távirdaösszeköttetés teljesen megszakadt, a hóvihar a távirdaoszlopok nagy részét kidöntötte, a huzalokat pedig össze-vissza szakgatta, sőt a helyenkint összetorlódtott hófúvások miatt a jelzett államokban a vasúti közlekedés is megszünt, mert az expresszvonatok több helyen elakadtak. Az állattenyésztés is óriási károkat szenvedett, mert a szabadban levő nyájak majdnem kivétel nélkül elpusztultak. A havazást kísérő szélvihar az egyes vidékeken óránként száz kilométernyi sebességgel dühöngött. A tengerparti időjelző állomások már előre figyelmeztették a Newyorktól délfele a floridai Jacksonville irányában és az északi tengerpart mentén közlekedő hajóvállalatokat arra, hogy óriási vihar van közeledőben. Ez volt az oka annak, hogy a vihar a tengeren idáig aránylag kevés kárt okozott. Texas állam teljesen el van zárva a külvilágtól, mert sem vasutal, sem pedig hajóval nem lehet megközelíteni. A rettenetes vihar magában Newyorkban eddig csak hatalmas havazásban jelentkezett.

— A kórházakban nem szabad inni. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter január elsejével megszüntette az elmeigyógyító-intézetek alkoholfogyasztását. A rendelet, amelyet a belügyminiszter valamennyi állami kórháznak megküldött, szó szerint való szövegében ez:

„Az alkoholizmus ellen való védekezés nagy fontosságától indítatva és az államháztartás betegápolási költségeinek csökkentése érdekében elrendelem, hogy az állami elmeigyógyító-intézetek, mint az alkoholizmus áldozatainak megmentésére hivatott tényezők, az iszákosok gyógyítását különös gondjuk tárgyává tegyék. E czélból szükségesnek tartom, hogy az intézetek orvosai az ápoló-személyzetnek alkoholelleses oktató-előadásokat tartanak s nekik a szesz italok élvezetétől való teljes tartózkodást ajánlják. Minthogy pedig az eddigi élelmzési rend szerint könnyen megtörténhetik, hogy az ápolóknak adni szokott szesz italokhoz iszákos, epileptikus, vagy általában intézeti betegek is hozzájuthatnak, minthogy továbbá az ápolók szolgálat a legnagyobb fokú állandó éberséget, önuralmat és a legjobb példaadást követeli, a szeszital-illetményeket beszüntetem, úgy, hogy az elmeigyógyító-intézetek tisztviselői, alkalmazottai, az ápolók, házi-cselédek és szolgák készpénzben kaphják italjándóságukat. Az elmebetegek kórállapotára nézve a szesz italoktól való teljes tartózkodás lévén kívánatos, egyuttal arra is felhívom, hogy az elmebetegek sem multságon, sem ünnepeken, sem más alkalmakkor szesz italokhoz ne jussanak.

— Pénzt vagy életet! Vítál Áron napszámos érdekes feljelentést tett az újpesti rendőrségen. Elmondta, hogy tegnap este, kevéssel hat óra előtt, egy parasztruhás ember jelent meg az Erzsébet-ut 13. alatt lévő lakásán, ahol nem volt otthon más, mint a felesége. Az ismeretlen ember revolvert vett elő s az asszony mellének szegezve rákiáltott:

— Pénzt vagy életet!

Az asszony halálra rémült és odaadta tizenhat koronáját. Ezt azonban keveselte a rabló. Kiszedte tehát Vítálé füléből a fülbevalót és aztán el-sietett. A rendőrség megindította a titokzatos rablótámadás ügyében a nyomozást, valószínű azonban, hogy az egész rémülete nem egyéb kohlománynál.

— Vizesöregedés. Ma reggel a Batthyány-utczában az egyik vízvezetési cső megrepedt s az előtörő víz feltépve a kövezetet, az utca egy részét elárasztotta. Több pinzelakásba is beömlött a víz. Rócz József munkást ki is lakoltatták az előtört lakásból. Az előjáróság és a vízvezetési igazgatóság intézkedett, hogy a hiba kijavíttassék.

— Az admirális regénye. Londonban sokat mulatnak most egy érdemekben megöszült admirális esetén, aki egészségére való tekintettel váratlanul kórvényezett nyugdíjaztatásáért. Még pedig felsőbb parancsra. Az eset így történt. A viharvert admirális élete alkonyán szerelmes lett és szerelmével egy férjes asszonyt tüntetett ki, aki különben házastársi kötelessége nem vette tulságosan komolyan. A szegény admirális nagy szerelmében valami rendkívüli módon szerette volna hódolatát kimutatni imádoztja irányában. Gondolkozott s végre támadt egy nagyszerű ötlete. Meghívta a hölgyet kéj-hajózásra és mivel ilyszeti hajó magántulajdonában nem volt, hát a rendelkezése alatt álló hajóhad egyik torpedóját használta e czélra. Fia-rom napon keresztül ringtak Anglia vizein és ki tudja meddig tartott volna a boldogság, ha Londonból hirtelen vissza nem rendelik a torpedót. Az admirális visszatért és egyben megrendült egészségi állapotára való hivatkozással bonyújtotta nyugdíjaztatási kérvényét.

— Egy pedagógus siremléke. Szóke István elhunyt székesfővárosi iskolai igazgatónak siremléket állítanak tisztelői. Az emlékbizottság a sajtó útján most újból fölkéri mindazokat, kikhez gyűjtőívet küldött, hogy nemcsak mint a tanítói közélet kiváló alakjának, hanem a nemes emberbarát kiváló mintaképének sirja fölé emelendő emlék költségeihez járuljanak hozzá. A gyűjtés eredményét a gyűjtőívekkel együtt Dobos János vezető-tanító czimére (Budapest, VI., Felsőerdősor 21. szám) kell küldeni.

— Baleset a régi Nemzeti Színházban. Vasárnap reggel a régi Nemzeti Színház épületében baleset történt. A színház épületének színpad felől levő jobboldalán, a harmadik emeleten beszakadt két szoba mennyezeté s a törmelék három-négy menyezettartó gerendával a színpad felé oltözöjébe zuhant. A mennyezet beszakadását a vízvezetési cső repedése okozta. A házi tüzoltó idejekorán észre-vette a bajt és segítséget hívott, mely elejét vette a további pusztulásnak.

— Halálozás. Kerpel Mór magánzó Sopronban 75 éves korában e hónap 2-án meghalt. Az elhunytban Kerpel Vilmos fővárosi gyógyszerész édesatyját gyászolja.

Léhecsky Béla, a m. kir. Földtani Intézet irodavezetője f. évi február hó 1-én rövid szenvedés után 57 esztendő korában elhunyt Rákosszentmihályon. Léhecsky Béla 20 évig állott a Földtani Intézet szolgálatában, melynek tisztikara koszorút helyezett a ravatalra és ma délután végbement temetésen testületileg vett részt.

Szántó Gyula, nyugalmazott honvédszázados 60 éves korában Torján meghalt.

— Eltűntek. A rendőrségen ma a következők eltűnését jelentették be: Till Károly 14 éves lakatosinas (lakott: Oriás-utca 14.). Wolff Katarina begisbergi születésű 20 éves cseléd (Áréna-ut 9.). Pap János nagykallói születésű 16 éves borfiu (Rákóczi-ut 30.). Solymosi Siposs Simon 13 éves fiu (József-körut 11.). Braun Mariska 16 éves cipőtűző (Hungária-körut 59.). Michel Miklós mohácsi születésű 52 éves cipészmeister (Remete-utca 3.). Mészáros Irén budapesti születésű 16 éves varrónő (Dalnok-u. 1.). Györgyik Mária budapesti születésű 16 éves gyári munkásnő (Zápolya-utca 38.). Sztocke Vincze csi születésű 15 éves kifizető (Vécsi-u. 3.). Oravecz Mihály 30 éves szobafestő (Csáky-utca 19.).

x Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utánzatoktól.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekek torna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Tisztelt olvasóink! Bizonyára szívesen fog-nak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió”-val, mely általános ismert házi-szer, vagyis esukamájolaj, csak-hogy az utóbbi teljesen jóízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermekek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszerárakban.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termek, szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával prima munka.

Téli kabátot . . 35 frtért

Smoking-öltönyt 35

Frakk-öltönyt . 46

Prima-öltönyt . 30

IV., Belváros

Magyar-u. 8.

I. emelet,

Kossuth Lajos-u. mellett

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Mendelssohn-ünnep az Operában. Az Operaház is meg fogja ünnepelni Mendelssohn emlékeztétét, amennyiben elő fogják adni a nagy zeneszerző két művét: a Loreley-t és a Hazatérés-t. Miután a Rákóczi opera és a filharmonikus hangverseny próbái tulságosan igénybe vették a személyzetet, az ünnepi előadást el kellett halasztani és valószínűleg e hónap 13-án fogják megtartani.

(*) Herceg-premiére. A Vígsházban szombaton mutatják be a „Kivándorlót“, Herceg Ferencz négyfelvonásos színművét, amely a modern Budapest világból meríti érdekfeszítő, mozgalmas cselekményét. Az újdonság szereposztása a következő: Hatfaludy herceg—Fenyvesi Emil, Pálfalvi Miklós—Góth Sándor, Szentgróthy báró—Tihanyi Miklós, Jesszi—Harmat Hedvig, Hegyi—Tapolczay Dezső, Keresztessy—Vendrei Ferencz, Mihályi—Szerény Zoltán, Mihályiné—Rónaszéki Gusztávné, Adél, leányuk—Hegedűs Gyuláné, Kelen—Hegedűs Gyula, Boka—Balassa Jenő, Veres—Kazaliczky Antal, Nagy Gyurka—Dayka Balázs, Kristóf—Bárdi Ödön, Henrik—Sarkadi Aladár, Béni—Gyöző Lajos, Játékos—Kormos Ferencz, Titkos rendőr—Just Gyula, Nina—Szűcs Nelli. Holnap, szerdán a „Tanítónő“-t, Bródy Sándor nagysikerű falusi életképét ismétlik.

(*) Duse bécsi vendégsége. Tegnap Ibsen „La donna del Mare“ című drámájának megismételt előadásával ért véget. A nagy művész bucsufelléptére teljesen megtelt a Theater an der Wien nézőtere. A közönség valóságban lázban volt, még a darab végén is harmincnél többször hivatott a lámpák elé és a páholyokból egész virágzáppal árasztották el.

(*) Csók István „Nirvana“-ja eltűnt. A „Miénk“ kiállításának legérdekesebb vásznai közé tartoznak Csók István Nirvana című nagy képe, melyet a Párisban élő művész még a múlt évben festett. De kétséges, hogy a tárlatra kerülhet-e, mert — eltűnt. A dolog úgy történt, hogy Csók a képet Párisból vonaton Budapestre szállította s már két hét előtt kellett volna megérkeznie, de eddig hiába várják. Közfelkvető az a gyanu, hogy a párisi vasutasok Budapest helyett Bukarestbe irányították. A hatvan ezer koronára biztosított festményt megreklamálták.

(*) Obrenovics-Krisztics Milán. Ez a történelmi érdekességű név került szerda este a színpadi érdekességek sorába: Milán király fia, Obrenovics-Krisztics Milán 3-ikán, szerdán este lép föl először a Royal-Orfeum színpadán. A kiválóan szenzációs bemutatkozás iránt nemcsak Budapestben nyilvánulnak nagy érdeklődés, de a külföldön is, ahonnan világlapok és rovik táviratban kérték egymásra Milán király fiának arcképét és színházi szereplésének részleteit. A Royal-Orfeum királyi-szereplője szerda este magyar, francia és angol dalokat énekel, azonfelül bemutatja a czéllövésben páratlan ügyességét, a hajdani szeb király-vadászatok sokszor megcsodált szenzációját. Obrenovics-Krisztics Milán föllépésével együtt színre kerül a Royal-Orfeum teljesen új februári műsora, a kacagató és kedves újdonságok között a 3 kicsi nő című operett, amely pénteki premierje óta állandóan zsúfolt házat vonz.

Klisék

amelyek megjelentek az Egyetértés vasárnapja ingyenes heti mellékletben

olcsón eladók

az Egyetértés kiadó-hivatalában

Bötvös-utca 32.

Nyíltér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Pályázati hirdetés.

A „Balassagyarmati Takarékpénztár“ r.-t.

Balassagyarmaton az újonnan rendszeresített ügyvivő - főkönyvelői

állás betöltése céljából pályázatot hirdet.

Ezen állás javadalmazása évi fizetésként 3000 korona és 800 korona lakbér.

A pályázó igazolni tartozik kereskedelmi elméleti és hosszabb pénzügyi gyakorlat mellett egy pénzügyi ügyek vezetésére is kiterjedő képzettségét, korát és családi állapotát.

A sajátkezleg írt pályázati kérvény folyó évi február hó 15-ikéig nyújtandó be az alulírott igazgatóságnál.

Az állás folyó évi március hó 15-én foglalandó el. Az állás elfoglalása előtt köteles a megválasztott 5000 korona tiszti óvadékot az intézetnél letenni.

A megválasztás csak az esetben lép érvénybe, amennyiben az illető a létesítendő alkalmazási-írásbeli szerződést aláírja.

Balassagyarmat, 1909. évi február hó 1-én.

A Balassagyarmati Takarékpénztár igazgatósága.

FŐVÁROS.

(*) A Józsefváros és a nagy kölesön. Az új nagy kölesönt a főváros még föl sem vette, sőt azt sem tudja még, hogy 200, vagy 260 milliós legyen-e a felveendő tőke. A kerületek azonban már megmozdultak, hogy a nagy kölesönből mennél nagyobb részt kaplассanak.

Tegnap este a józsefvárosi bizottsági tagok értekezletén dr. Reichfeld Izor tette meg az indítványt, hogy a bizottsági tagok küldjenek ki bizottságot, amely megállapítja a Józsefváros követelését. Az indítványozó mindjárt föl is sorolta, hogy mit akar. Szükséges a Rákóczi-ut rendezése, új Sugár-ut a Müegyetem kertjén keresztül, a Sándor-ter rendezése, a már tervezett utcanyitások végrehajtása, a kerepesi temető rendezése, a városi telkek beépítése, a Rákóczi-utnak, Sándor-utcának, Baross-utcának, Mária Terézia-ternek, Üllői-utnak, József-körutnak, Sándor-ternek, Nép-színház-utcának, Mátyás-ternek, Tisza Kálmán-ternek és Teleki-ternek villamos ivlámpással való megvilágítása, a józsefvárosi gázgyár kitélepitése, egy polgári, egy felsőleányiskola, egy kereskedelmi iskola, tíz elemiiskola és hat óvóiskola építése és egy ingyenes iskola az idegen anyanyelvű felnőttek részére. Ezek az indítványozó követelése. Még is okolta őket. Rámutatott arra, hogy a Józsefváros hátramaradt, elhanyagolt s részlegelt a legsötétebb Józsefváros névre. Az értekezleten egyhangú helyesléssel fogadták az indítványt és Hellai Ferencz elnöklésével öttagú bizottságot küldtek ki, hogy a közgyűlésen a megfelelő indítványt előterjeszthessék.

(*) A szemétfuvarozás könnyítése. A II. kerületi polgárság egy része azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy mivel a szemetes kocsi rendszeresen közlekednek, állítson fel a főváros a forgalmasabb utcák keresztezésénél szemétyűjtő ládákat. A közlekedési ügyosztály a kérelmet pártolólággal terjeszti a tanács elé.

(*) Az utolsó havazás költsége. A legutóbbi havazás alkalmából ma éjjel dolgozott száz rendes, kilencszázhuszonkilencz rendkívüli munkás és harmincz kordély; a mai nap folyamán foglalkoztattak 687 rendes, 899 rendkívüli munkást és 261 kocsi. Ennek a havazásnak a költségei ma estig 15.691 koronát tesznek ki.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

SPORT.

(*) A budaiak koresolyaversenye. A Budapesti Budai Torna-Egyesület széna-téri pályáján ma délután kitünően sikerült országos koresolyázó versenyt rendezett.

A rendező bizottság, élén dr. Kollár Lajos elnök, Demény Károly és Argay János alelnökökkel, a legnagyobb precizitással bonyolította le a versenyeket. A versenytitkári teendőket dr. Schubert József végezte. A B. K. E. és a szövetség képviselőiben dr. Zsigmond Jenő, Szentgyörgyi Imre és dr. Liedemann Frigyes jelentek meg. A műverseny bírja Földváry Tibor volt. A versenyek eredményei a következők:

I. Ifjúsági műverseny. 1. Jarosch Pál. 2. Sigmond E. 3. Gabrovitz J. II. Ifjúsági sikerverseny. 300 m. 1. Nirschy E. 2. Szalay J. 3. Balonyi A. III. 1. Leviczky K. 54 és hattized mp. 2. Herczeg B. 54 és hét tized mp. Virányi S. 58 és három tized mp. 4. Virág F. 58 és öt tized mp., a B. K. E. tagjai. IV. 1000 m. sikerverseny. Zárt. 1. Lindenschach J. 2:19 és négy tized. 2. Kovács N. 2:25 és három tized. 3. Drubjár. D. 2:48 és két tized mp. V. Sikerverseny. 1500 m. 1. Herczeg B. 3 p. 2 és nyolcz tized mp. 2. Virág F. 3 p. 2 és kilencz tized mp. 3. Schich L. 3 p. 3 és egytized mp. VI. Vegyes páros műverseny. 1. Richter Laura és Novák Mór. VII. Műverseny. 1. Szende Andor walkover.

(*) Hockey-csapatunk győzelme. A Budapesti Koresolyázó Egyesület hockey-csapatát ma délelőtt a I. Vienna csapatával mérkőzött. Már a játék elején is meglátszott a magyarok fölénye. Csatáraink támadásának sehogyse tudott ellentállani az osztrák védelem, úgy, hogy az első félidő 10:1 eredményvel végződött javunkra. A második félidőben egymás után verték be a labdát játékosaink az osztrák kapuba, míg nekik csak egyszer sikerült kapunkba vinni a labdát. A mérkőzés 24:2 eredménnyel végződött a B. K. E. csapata javára. Vasárnapon a Slavia-val mérkőzünk.

(*) Külföldi versenyek. Tegnap folytak le Davosban a nemzetközi koresolyázó versenyek, amelyekben fényes eredményekkel győzött a két hét előtt nálunk is diadalmasan szerepelt Európa-bajnok, Mathiesen Oszkár. Az 1000 méteres versenyben új világrekordot is állított fel.

500 méter. 1. Mathiesen Sigurd 45 négyötöd mp. 2. Mathiesen Oszkár (elbukott) 48 mp. 3. Schilling (Bécs) 49 háromötöd mp.

1000 méter. 1. Mathiesen Oszkár 1 p. 31 négyötöd mp. (világrekord.) 2. Mathiesen Sigurd 1 p. 34 mp. 3. Schilling (Bécs) 1 p. 38 háromötöd mp.

5000 méter. 1. Mathiesen Oszkár 8 p. 40 egyötöd mp. 2. Mathiesen Sigurd 9 p. 5 egyötöd mp. 3. Schilling 9 p. 24 kétötöd mp.

1500 méter. 1. Mathiesen Oszkár 2 p. 21 mp. 2. Mathiesen Sigurd 2 p. 29 mp. 3. Schilling 2 p. 31 kétötöd mp.

10.000 méter. 1. Mathiesen Oszkár 18 p. 26 négyötöd mp. 2. Mathiesen Sigurd 19 p. 36 háromötöd mp. 3. Schilling 19 p. 53 négyötöd másodperc.

(*) A klagenfurti koresolyázó-verseny. Tegnap számunkban már megemlékeztünk Klagenfurtba kiküldött junior koresolyázóink szép győzelmeiről, az alábbiakban közöljük a budapesti versenyeken győztesen szerepelt Bohrer Tamás győzelmeit. A versenyek időszertinti eredményei a következők:

500 méter. 1. Bohrer Tamás (Klagenfurt) 47.8 mp. 2. Paternioner Antal (Klagenfurt) 52.2 mp.

1500 mter. 7. Bohrer Tamás 2 p. 8.8 mp. 2. Paternioner Antal 2 p. 46.2 mp.

Hölgyek nemzetközi junior műkoresolyázó versenye. 1. Fráter Ilonka (Budapest) 2. Platzer Karolin (Klagenfurt).

Nemzetközi junior gyorskoresolyázó verseny 1500 m. 1. Ifj. Szében Antal (Budapest) 2 p. 51.6 mp. 2. Klementschitsch Károly (Klagenfurt) 2 p. 54.6 mp.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötlő a javulás az általános egészséget illetőleg.

Étvágy és álm

visszatér. s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti Drog ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerben.

Az Emulsióvásár látnál a SCOTT féle módszer véd jogyót — a hálszt — kérjük figyelembe venni

KÖZGAZDASÁG.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár közgyűlése.

Budapest, február 2.

Vezető bankjaink közgyűléseinek sorát a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* nyitotta meg, mely ma délelőtt tartotta hatvankilencedik évi közgyűlését Pestvármegye székházának dísztermében. A közgyűlésen, amelyen 227 részvényes jelent meg 2260 részvény képviselésében, *Hajós József* elnököt *Kléh István* udv. tanácsos helyett, kit elfoglaltsága másutt kötött le. A bank múlt évi üzleteredménye minden tekintetben kielégítő volt. Az igazgatóság jelentése szerint az intézet a lefolyt üzletévben megfelelő eredményeket ért el. Az ország közgazdasági életében érezhető pangás, amely újabb üzletek létesítésére bénítólag hatott, a legfontosabb üzletágak rendszeres továbbfejlesztését nem akadályozta meg. Ennek köszönheti az intézet, hogy képes volt ellensúlyozni azt a jövedelemhiányt, amely az egész éven át fizetett magasabb betéti kamatok és az általános pénzvisszonyok váratlan megváltozása folytán a kihelyezéseknél elért kisebb kamatbevétel között mutatkozott. Ezzel a nagy és sikeres tevékenységgel méltán rászolgált az igazgatóság, különösen *Walder Gyula* vezérigazgató a bank részvényeseinek elismerésére. A közgyűlés egyébként az igazgatóság jelentését, valamint az abban foglalt javaslatokat vita nélkül elfogadta.

A betérjesztett zárszámadások szerint az intézet összes forgalma 9.797.040.415 korona 86 fillért tett, amely összegben a készpénzforgalom 4.238.133.389 korona 42 fillérrel szerepelt. Az 1907. évben az összes forgalom 9.191.587.583 korona 52 fillér volt, a szaporulat tehát 605.452.832 korona 34 fillért tesz. Az 1908. évi tiszta nyereség — mint már jelentettük — 7.190.926 korona 90 fillér. A közgyűlés határozata szerint a tiszta jövedelemből az alapszabályszerű jutalékok levonása után rendelkezésre maradó 6.562.219 korona 28 fillérből minden egyes részvény után osztalékul 750 K-t, 7500 drb részvény után 5.643.750 K-t osztanak ki. Köz- és jótékony célokra 80.000 korona, a tisztviselők külön javadalmazására 120.000 korona, a választmány szabályszerű díjazására 36.688 korona 50 fillért fordítanak. A fennmaradó 681.790 korona 73 fillér átvitelik az 1909. üzletév számlájára. A közgyűlés a mérleget megállapította és jóváhagyta és a fölmentvényt minden irányban megadta.

A közgyűlés fájdalommal emlékezett meg a felügyelő-bizottság elnökének, *Tahy István*nak és a választmány elnökének, *Thán Károlynak* elhunytáról, akiknek emlékét jegyzőkönyvében örökítette meg.

Ezután dr. *Burián Béla* részvényes indítványt tett, hogy az Egyesület úgy, mint más jótékony intézményeket, adománnyal támogassa a nemrégiben alakult ügyvédi grám- és segélyintézetet. *Hajós József* elnök válaszul kijelentette, hogy az igazgatóság már foglalkozott a dologgal és a humánus intézmény fontosságától áthatva javasolja az igazgatóság, hogy 12.000 korona alapítványt szavazzon meg az intézet számára a közgyűlés. A közgyűlés az alapítványt lelkesedéssel szavazta meg.

Ekkor áttértek a választásokra. A szabályszerűen kilépő hat igazgatósági tagot, névleg: báró *Dániel* Ernőt, *Hajós Józsefet*, *Hatvany-Deutsch Sándort*, *Kléh Istvánt*, *László Zsigmondot* és *Végh Arthurt*, mint a legtöbb szavazatot nyert részvényeseket, újból beválasztották az igazgatóságba. *Tahy István* elhunytával megüresedett egy felügyelő-bizottsági tagsági helyre *Kiss Aladárt* választották be. A *Thán Károly* halálával meg-

üresedett választmányi tagsági helyre báró *Dániel* Tibort választotta meg. A közgyűlés végül köszönetet szavazott az Egyesület igazgatóságának, különösen *Walder Gyula* ügyvivő igazgatónak, a választmánynak, a vezetőségnek és az egész tisztikar-nak az elmúlt évben újra elért szép eredményért. A részvényenkinti 750 korona osztalék kifizetését már ma megkezdte az Egyesület főpénztára.

A tőzsdéről. Ünnepe miatt a tőzsde zárva volt. A magánforgalom azonban, dacára, hogy a tőzsde-tagok szavakat adták, hogy üzleteket nem kötnek, igen élénk volt, s nagyobb üzlet fejlődött ki. Igen sürgős kereslet támadt különösen a két hitelrészvényben, amelyek leginkább emelkedtek is. Jól volt keresve továbbá a Jelzalog és a Városi Villamos vasut is, de a forgalomba került többi érték is emelkedő irányt követett. A tegnapi zárathoz viszonyítva emelkedett: *Osztirák hitel* 2.25 koronával. Magyar hitel 2.75 koronával. Leszámitolóbank 1.25 koronával, Jelzalog 1 koronával, Városi villamos vasut 2 koronával. Forgalomba került: *Osztirák hitel* 638.25—638.75 koronán, Magyar hitel 742.25—742.75 koronán, Államvasut 677.50 koronán, Leszámitolóbank 487—487.50 koronán, Jelzalog 424.50 koronán, Városi villamos vasut 269—269.50 koronán, Közúti 580 koronán.

A kolozsvári iparkamara új székháza. A kolozsvári iparkamara új székházának építésére 70.000 koronáért megvették a Boesky-téren fekvő telket, melyet most a „Korona”-szálloda foglal el. A monumentálisnak tervezett új székház építését még a nyáron megkezdik.

Mi lesz a malmok osztaléka? Annyi panasz hallatszott az év folyamán a malmok válságos helyzetéről, hogy szinte örvendetes meglepetésszámba megy az, hogy malmaink legnagyobb része nemcsak hogy a múlt évi osztalékot fizeti, hanem akad még olyan malom is, amely 1908-ra jobb osztalékot bír fizetni, mint amekkorát 1907-ben fizetett. Alábiakban néhány malom osztalékbecslését közöljük. És pedig: az *Első budapesti gőzmalom r. t.* igazgatósága elhatározta, hogy a közgyűlésnek 80 K, azaz 16% osztalék kifizetését fogja javasolni, úgy mint tavaly. — A *Pesti hengermalom-társaság* igazgatósága a február 15-ére egybehívott közgyűlésnek úgy mint tavaly 6%-os, azaz részvényenkint 18 K osztalék kifizetését fogja javasolni. — A *Concordia gőzmalom r. t.* 1908. évi mérlege 429.774 K üzleti nyereséggel záródik, miből az értékesítési alapra 250.000 (+75.000) K-t, a tartalékalapra 20.000 (—50.000) K-t, jutalékokra 55.516 K-t fordítanak és osztalékul 10 K-t, azaz 5%-ot fizetnek a tavalyi 4% ellenében. — A *Borsod-miskolci gőzmalom r. t.* nyeresége 350.000 (+83.990) K értékesítési levonása után 547.635 (+16.650) K, miből az idén is 25 K, azaz 12½% osztalékot fizet, úgy mint tavaly. — A *Pesti Viktória-gőzmalom* igazgatósága elhatározta, hogy a február 15-ére egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az értékesítési alapra 220.000 K-t fordítsanak és részvényenkint 36 K osztalékot fizeszenek, úgy mint tavaly. — Az „*István*” gőzmalom-társulat 1908. évi mérlege 79.428 K rendes leírás és alapszabályszerű jutalékok levonása után 346.434 K tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság a folyó évi február 28-án megtartandó közgyűlésen javasolni fogja, hogy részvényenkint, úgy mint tavaly, 30 K, azaz 15% osztalék állapítsák meg, azonfelül 80.000 K az értékesítési-alapra, 30.000 K a rendes tartalékalapra és 50.000 K az osztalék-alapra fordítsák.

A nőiruhakészítő ipartestület kiállításának bezárása. Ma délelőtt zárták be nagy és díszes közönség jelenlétében a Budapesti Nőiruhakészítő Ipartestület által rendezett, fényesen sikerült tanonczmunka-kiállítást. A kiállítás bezárásán megjelentek a díjazásban részesülő mesterek és ta-

nonczok, akik valamennyien nagy örömmel vették át a megérdemelt kitüntetések. *Girárdi József* elnök megnyitván a díszgyűlést, köszönetét fejezte ki a kereskedelmi minisztériumnak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának és az egyes adományozóknak, akik adományaikkal elősegítették, hogy minél többen részesülhessenek a megérdemelt kitüntetésben. Ezután *Kapeller jegyző* számolt be a kiállítás szép eredményéről, majd *Gelléri Mór* kir. tanácsos beszélt. Azután *Holczér Sándor* és *Stoll Nándor*. Erre kiosztották a díjakat. A mesterek közül aranyérmeket és aranyoklevelet kapott *Weisz Zsigmond*, akinek tanonca egy nap alatt lérszített el az ipartestület helyiségében egy nagy-szerűen sikerült női felöltőt. Száz koronás aranyat és díszoklevelet *Németh István* és *Berkovits Ignáczné*, a többi kitüntetettek ugyancsak aranyérmeket, ezüst-, bronzérmeket és okleveleket nyertek a tanonczképzés terén elért sikereikért, míg a tanonczok kisebb pénzzutalmakban és elismerő oklevelekben részesültek. A díszülés alkalmából *Girárdi elnök* indítványára a Szegeden időző *Szterényi József* kereskedelemügyi államtitkárt táviratban üdvözlötték.

Gazdasági válság Szerbiában. Az immár háromnegyed éve tartó féktelen és céltalan politikai izgatás súlyos gazdasági válságba sodorta Szerbiát. Így magában Belgrádban tegnap negyven belgrádi és vidéki kereskedő szüntette be fizetéseit. A fizetésektelen kereskedők összes tartozása három millió frank.

Vidéki pénzügyi intézetek üzleteredményei. A Szolnoki Mezőgazdasági Takarékpénztár 1908-ban 121.172 K 46 fillér tiszta nyereséget mutat ki, ami 800.000 korona alaptőke mellett igen figyelemreméltó eredmény s 7712 K 8 fillérrel több, mint az előző évben. Osztalékul 15 koronát fizet az intézet. — Az Erdélyi Bank- és Takarékpénztár Rvt. 1908-ban 108.936 K 25 fillér tiszta nyereséget mutatott ki, miből a részvényesek 6 korona osztalékot kapnak. Alaptőke 2 millió korona.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Wesselenyi-u. cza 18. szám. Flók-intézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118—57. TELEFON 118—57.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztériumban *Viceni Ferenc* segédhivatali igazgatót segédhivatali főigazgatóvá, *Mayer Elemér* segédhivatali igazgatót címmelettel és jelleggel felruházott íródtisztet, *Michl Ignác*, *Hegedűs Gyula* és *Dobozy László* íródtiszteket segédhivatali igazgatókká, *Denn Sándor* és *Becker Tamás* íródségdtiszteket íródtisztekké, *Nemes József* havidíjas fordító ideiglenes minőségű fordítóvá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a kisjenői adóhivatalhoz *Sándor Zoltán* budapesti lakost adódtisztté ideiglenes minőségben; a dévai pénzügyigazgatóság a hatszegi adóhivatalhoz ideiglenes minőségben díjas gyakornokká *Nagy Sándor* némesmartonfalvi lakost nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Baulovits Margit* perecsényi állami elemi iskolai tanítónőt az ungvári állami elemi iskolához, *Kovács Reginé*, szül. *Zékány Herzília* ungvári állami elemi iskolai tanítónőt az újpesti állami elemi iskolához, *Haegell Otília* felsővisői állami elemi óvodnőt a nyírbátorj II. számú állami óvodához ugyanebben a minőségben, *Horthy Sarolta* nagyteremfalvi állami elemi iskolai tanítónőt a károlyfalvi állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. A Hétháron felállítandó új ezolgabírói hivatalnál létesítendő pénzügyi számtisztai járási számvevői állásra 4 hét alatt; a gospiaci adóhivatalnál I. osztályú adóhivatali ellenőri állásra 2 hét alatt; *Kövárgara* községben (Szatmármegye) postai ügy-néki állásra február 26-ig; *Szentivánbócsán* (Liptó-megye) postai ügy-néki állásra március 10-ig; a galgóczi járásbírósnál irnoki állásra 4 hét alatt; a pacsói járásbírósnál irnoki állásra 4 hét alatt; a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi számtisztai állásra 2 hét alatt; *Felsőzugon* (Szepesmegye) postai ügy-néki állásra február 26-ig lehet beadni a pályázatokot.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Eszőnálata valódi áldas gyomorba-josob-
nak és székesorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz

Az elfrottott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen
— rendbe hozza. —
Kis üveg . . . 40 fillér.
Nagy üveg . . . 60 fillér.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1909. február 3-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Falusi verebek.

Köznap történet 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza.

Személyek:

A bírő Gyenes
Erzsi, a huga D. Ligeti J.
Veron néni Rákosi Sz.
Bendi, kisbíró Szőke
Zöldag Jani Rézsahegyi
Terza, anyja Demjén M.
Panni György I.
Jopál Máté Gál
Sárfewv. földesúr Dezső
Zsigovics orvos Horváth
Zsigovicsné Helvey L.
Berka, a leányuk Vizvári M.
Kapitány Pethes
Kerekes kulcsár Abonyi
Vicza, cseléd Keczeri I.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VARSZINHÁZ.

Elektra.

Sophokles tragédiája. Fordította: Csiky Gergely.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Falusi idill.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Lengyel Menyhért.

Személyek:

Telekes főszolgabíró Csontos
Éva, a felesége T. Halmi M.
Bodnár Búrza
Fodor, segédjegyző Papp
A felesége Farkas R.
Hóféherke Mézesáros G.
Dr. Flúzesi, ügyvéd Rátkai
Schwarz Samu Dobi
Csalboné Forrai R.
Ida, a leánya Tóth I.
Baradlay Izó Z. Molnár
A tanító Réthy
A pap Fenyvesi
Oreg paraszt Körömdi
Fialat paraszt Thuróczy
A kasznár Czobor
Felesége Bera Paula
A képviselő Tarnai
Járásbíró Tárnoki
Mari, szakszóné Marosi A.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

A szírenek hazája.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

VIGSZINHÁZ.

A tanítónő.

Életkép három felvonásban. Irta: Brédy Sándor.

Személyek:

A tanítónő Varsányi I.
Oreg Nagy István Szerémy
Ily Nagy István Fenyvesi
A nagyszony Haraszthy H.
A tórnagy Hegedűs
Tanító Tihanyi
A kantor Vendrey
Kántorkisasszony Komlóssy I.
Kray Ida Hegedűsné
Kápián Bardi
Szoigabíró Tapolczay
Járásorvos Sarkadi
Törvénybíró Balassa
Bérlő Győző
Cigányprimás Just
Cseléd Kész R.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irta: Rajna Ferenc. Zenejét Szep Ernő verselre szerezte: Szirmai Albert.

Személyek:

Rubert Egon herceg Gaber
Von Flüggen Szirmai
Von Saarburg Csizsér
Von Dennenvitz Sárosi
Von Stackelberg Margittay
Heilbrück Simai
Canisius Wolf Papir
Herma, neje Erdői B.
Thesa, leánya Petrács S.
Froksch Libor Németh
Ede, a fia Otvás G.
Dürenstein Stráuny
Erna, a felesége Nyarainé
Hertha, leányuk T. Harmath I.
Dr. Prolocker Rusko

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLÓ-PROJEKTOGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Pillanat képek a német császáréletéből. — A Görtten-Bennet legújabb versenyt. Ujabb felvétel. — Zepelin gróf felzárkózása Henrik herceggel. — Gallie. — Felvonulás a Számi király jubileumán. — Mose a boldog ember ingeről. — Tilly Bébe, a híres oroszlanzelidítő nő mutatványai, I. sorozat. — Az oroszlanzelidítő tragikus szerelme, II. sorozat. Kezdeté 6 órakor, vasár- és ünnepeknél 3 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre Igazg.

AZ UJ FEBRUÁRI MŰSOR!!

Harmony Four

a legnagyobb nevetető hatással.

CONSUELO FORNARINA

a legjobb spanyol szubrett.

Bastus és Banks The Bracks

néger kettős. Akrobaták.

KOMAJOEH

Jával koloratur énekesnő. Ő felesége a hollandi királynő költségen képeztek ki az amsterdami konzervatóriumban.

Lune de Sévres Dorothy Kenton

Élő porcellán. Banjo-művész.

LUCIE VOLTA

Villamos erő-mutatványok 500.000 Volt fesz. árammal.

Hans Hauser

müncheni bajor kómikus.

Schwiegerling d'Ort Leonard

Bábszínház. Excentrikusok.

Aalbach. Sugár. Baumann.

Ballett. Bioscope.

Az előadás kezdete pont 8 órakor.

Jegyelővétel a nappali pénztárnál, d. e. 10-11-ig és 3-6 óráig. Telefon: 93-36.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. az. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 órakor. Ma és mindennap Ujdonság.

EGY NAGY PETITE.

Böhözat, irta: Lucian. Ezt követi:

SZERELMI FÉSZEK.

Böhözat 1 felv. Irta: Glinger és Taussig. Ford. Steinhardt Géza. Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Medics Natalia, Sándor, férfi kettős és Pápay teljesen új magánzamaikban, valamint: Snowball and Dalia, amerikai ének- és tánc kettős, Bella Mara de Torée, korom és homok festő, Ilona Előret, lábujhegy táncosnő és Flóra, hölgy-kvartett felépítő.

Jegyek 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontiné dohánkülönlegességi áruházaiban. Andrassy-ut 29. A remek telikertben reggeli tánc és zene. Elsőrendű attrakciók. Kétünnözesek: Belépődíj nincs. — Vasár- és ünnepeknél mérsékelt helyárú előadás. Kezdeté 8 órakor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22

Ma este

OBRENOVICS-KRISZTICS MILÁN

első fellépése:

magyar, francia, angol, szerb dalok.

!! Az új februári műsor !!

3 kicsi nő

Operett. Irta: Wilhelm Gyula. Zenejét szerezte: Laszky A. Béla. Fordította: Mérey Adolf.

Az öngyilkosok klubja.

Uj zenés bohózatok, magánzámok, mókák, szatírák, tréfák.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira, a délutáni előadásokra mérsékelt áron.

A telikert tükörtermében Royal-Cabaret és tánc attrakciók reggeli 5 óráig.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körut 28. — Telefon 52-83.

Minden este 9 1/2 órakor:

Az új magyar és német műsor.

Orvosi Konzilium (Szatira.)

Orfeum a Kabaréban. (Uj beállítással.)

Azonkívül: Baron Ervin, a kölni Stadt-Theater tagja és társulatának vendégjátékai.

Kollegen. (Bohózat.)

Jegyek 6, 5, 4, 3 kor-ért. — Bővebbet a plakátok.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor.

Vasár- és ünnepeknél d. u. 3 órakor.

Utolsó előadás kezdete 11 órakor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül:

páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:

Pályoly 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve.

Telefon 64-20.

BUTOR OUS VALASZTÉKBAN UJ KÉSZPÉNYZET MINT RÉSZLETTFIZETÉSRE RENDMIVŐLI OLCSÓÁRON MEGHATÓ

ÉRTÉKES-UTCA 17. (Andrassy-utca szögletén)

EHRENTREU TESTVÉREK KÉL

BUDAPEST, VI., ÉRTÉKES-UTCA 17. (ANDRASSY-UTCA SZÖGLETÉN)

TELÉFON 822

Kovács Gyula

zongoratermei

Budapest,

(Gresham-palota)

V., Ferenc József-tér 5-6.

Telefon 110-66.

UJ IDŐK

Szépirodalmi, társadalmi képes hetilap.

Szerkeszti: HERCZEG FERENCZ.

Herczeg Ferencz szépirodalmi képes hetilapja, az „Uj Idők” ma nagyobb apparátussal szolgálja céljait, mint valaha. A cél: oly lapot adni, amely előkelő színvonalon álljon s mindenben kielégítse a művelt magyar család igényeit. Evégből a szerkesztő Herczeg Ferenczen kívül a legjáva belletristákat gyűjti munkatársai sorába. A szépirodalmi, művészeti és társadalmi élet minden magyar és modern nyilvánítását figyelemmel kíséri s utat csinál nekik.

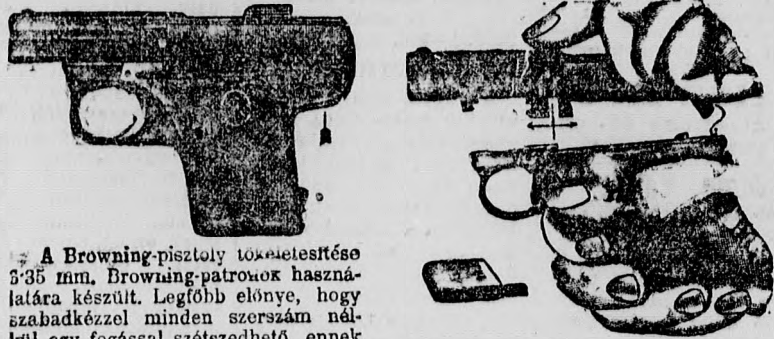
Előfizetési ára negyedévenként 4 korona, fél-évre 8 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 10. Mutatványszám kérésre ingyen.

Heti műsor:

1909. február hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszinház	Vigszinház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
4 Csütörtök	II. Rákóczi Ferencz	Lady Vindermere legyezője	—	A király	A szerencse fia	Tánczos huszárok	A francia forradalom	—
5 Péntek	Norma	A vadkacsa	—	Izrael	Falusi idill	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Royal: Swárdström nővérek
6 Szombat	A hegyek alján	A vadkacsa	A kaméliás hölgy	A kivándorló	Hamlet	Tánczos huszárok	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	—
7 Vasárnap	d. u. este II. Rákóczi Ferencz	Francillon	—	Visszatérés Jeruzsálemből	Császár katonái	Mary Ann	—	—
		Piros bugyelláris	—	A kivándorló	Falusi idill	Tánczos huszárok	—	—

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.
AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30. ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.
 Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 3,35 mm. Browning-patronek használatára készült. Legfőbb előnye, hogy szabadkézzel minden számszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A részletekben ellér.

Ára 80 korona. Havirészlet 4 kor.
 12 havi egyenlő részletre 72 korona

Levágandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____korona árban, fizetendő _____kor. havi részletekben _____től kezdve, Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeköt magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi.

Lakhely: _____
 Kelet: _____
 Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában **vizmérő** után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja **15 koronától feljebb.** A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózati vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
 vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.
 Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I, Bors-utca 14. szám.
 Telefon: 11-06.

MEGHÍVÓ

a Budapesti Takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság

részvényeseinek 1909. évi február hó 9-én, kedden, délelőtt 11 órakor, a takarékpénztár I. emeleti üléstermében (VI., Andrássy-ut 5. sz.) tartandó

XVI-ik rendes évi közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zircsamadások előterjesztése és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés.
4. A nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak választása és a bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
6. A választmány kiegészítése.

Budapesten, 1909. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérnek, miszerint nevékre írott részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt, tehát bezárólag 1909. február 4-ig Budapesten a társaság főpénztáránál (VI., Andrássy-ut 5. sz., földszint) letenni szíveskedjenek, hol a letett részvényekről elismerévként nyernek, mely igazlási jeggyel szolgál a közgyűlésen való részvételre. A közgyűlésen az alapszabályok 10. §-a szerint minden részvényt a tulajosa letett öt darab részvény után egy szavazat illet meg, azonban az szavazatnál többet sem saját, sem megbízójának nevében, sem mindkét minőségben együtt, senki sem gyakorolhat. A mérleg és a felügyelő-bizottság reá vonatkozó jelentése az alapszabályok értelmében a társulat iródnalyiségében közszemlére ki van téve s kívánára minden részvényesnek kiszolgáltatott.

PETŐFI SORSJEGYET

vegyen minden magyar ember!
Főnyeremény 25.000 K.
Összes nyeremények 76.000 K.
 Legkisebb nyeremény 20 korona. Huzás márczius 6-án este 7 órakor a Magy. Kir. Lottóigazgatóságnál (Budapest, Vámpalota.)
Egy sorsjegy ára 1 kor.
 Negyven sorsjegy rendelésnél ajándékba adjuk **Petőfi összes költeményeinek** diszkiadását. Sorsjegyek kaphatók a bankokban és dohánytözsdekből.

Sorsjegyiroda: IX., Boráros-tér 2. sz.

Leosztás... Leosztás... Leosztás...
PAP PAP PAP

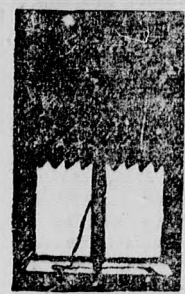

Összesuklatu vasagy kivetho matracozal 10 frt.
 Sodronyagyberetek meret szerint 3 frttol feljebb.

Gichner János ágynemő, réz- és vasbitor-gyáros,

Gyermek-ocsk nagy választék n.

Rolloták darabja 1 frt. Rolloták 50 kr.-tól felj.

sző veg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.
Budapest, Erzsébet-körút 20.
 Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.
 Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt viszaadom.

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szereshetők be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessozffy-u. 9-11.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Rég bevált aromatikuss be őrszülés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikeresen használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.

Egész liter ára K 2.-
 Fél liter ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid
 Valódián kapható a győrszertárakban. — Főraktár: **Tó 5k József** gyógyszerésznél, Budapest, Károly-utca 12., Andrássy-ut 26.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS
 v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bajakort (syphilist), borbajokat, egyenülőt, fertőzést, időseibeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerinobajot, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 2.
 Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.
 Levél útján is biztos gyógyszer.

Hirdetések felvetetnek e lap kiadóhivatalában.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerzetelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórhás húgyveszervi és bajakort osztályán való működése alatt számos even át szerzett.

DR. FABINYI
 specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
 gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű **nemi betegséget** (húgyvesefolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat.)
Meglepő az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.
 Biztos sikerrel folytan a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjazatlanul válasz. Kivántra gyógyszernek.
Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 8-8-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 81A. szám.
 (Atjáróház, a Pannonia szállóval szemben.)
 Lőpészoházi bejárat. — Külön városbók.

